

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

5^E JAARGANG

WOENSDAG 1 SEPTEMBER 1920

No. 244

INHOUD

HET UITVOERVERBOD OP GOUD IN DE UNIE VAN ZUID-AFRIKA door <i>Mr. J. D. van Ketwich Verschuur</i>	Biz.	757
Het Ontwerp tot herziening van het Zeerecht I door <i>Prof. Mr. H. R. Ribbicus</i>		759
De Nederlandsche Zuivelindustrie en Zuivelhandel onder invloed van den Oorlog II door <i>G. J. Blink</i>		760
Londensche Correspondentie.....		762
AANTEKENINGEN:		
Het Instituut voor Brandstoffeneconomie		764
Britsch-Indische geldpolitiek		765
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN		765
MAANDCIJFERS:		
Emissies in Augustus 1920		766
Rijkspostspaarbank		766
Postchèque en Girodienst		766
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN		766—772
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.	
Wisselkoersen.	Goederenhandel.	
Bankstaten.	Verkeerswezen.	

kon handhaven; snel volgde een teruggang tot 11.08. De Marken werden hoofdzakelijk door de speculatie sterk gezocht. Toen de vraag van die zijde ophield, liep de koers van 6.55 op 6.27½ terug.

LONDEN, 27 AUGUSTUS 1920.

De maandwisseling, stortingen voor belastingen en een weder groote aanvraag voor schatkistwissels waren oorzaak voor een „tightened” markt en hulp moest gezocht worden bij de Bank of England. De vraag voor geld was vrijwel algemeen en tot 6 pCt. werd betaald voor daggeld. Zeven-daagsgeld bleef op 5½ pCt. Disconto's werden in sympathie hiermede tevens op hogere prijzen afgedaan, voor 2-, 3-, 4- en 6- maands-papier werd resp. 6¼, 6¾, 6¾ en 6¾ pCt. betaald.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*

Secretariaat: *Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.*
Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*
Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut.*
Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50 per jaar. Losse nummers 50 cents.

Advertentiën f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

BERICHT.

Dit nummer verschijnt eenigszins later, in verband met de door den 31en Augustus veroorzaakte vertraging in de publicatie van den weekstaat der Nederlandsche Bank.

30 AUGUSTUS 1920.

Zij het dan ook al niet op buitengewoon teekenende wijze, toch heeft de naderende ultimo niet nagelaten iets bij te dragen tot een verstijving van den geldkoers. De rente voor particulier-disconto verbeterde tot 3¼ pCt.

Prolongatie-rente kwam van 4¾ op 4½ pCt., welke noteering echter nog geforceerd is.

* * *

Op de wisselmarkt was een tamelijk levendige handel waar te nemen. Dollars bleven aanvankelijk vast tot iets boven de 3.20; daarop volgde een scherpe reactie tot 3.10½. Ook voor Ponden bestond de eerste dagen een levendige vraag, waardoor de koers verbeterde tot boven de 11.30, op welk punt hij zich niet

HET UITVOERVERBOD OP GOUD IN DE UNIE VAN ZUID-AFRIKA.

De ongunstige wisselkoers van het pond sterling, samengaande met het verdwijnen van groote bedragen aan goudgeld uit de circulatie en het steeds verminderen van de dekking in goud van de dadelijk opeisbare vorderingen op de bestaande „joint stockbanks” en met een schrikbarende groei van het bedrag aan bankbiljetten in circulatie, met een ernstige inflatie van de ruilmiddelen en een sterke stijging van prijzen hebben de quaestie van het uitvoerverbod op goud in de Unie van Zuid-Afrika tot een vraagstuk gemaakt, waarvan de oplossing veel meer nog dan ten onzent om spoedige oplossing dringt. In het begin van den oorlog was er voor een bedrag van £ 2.150.000 aan bankpapier in omloop; gedurende den oorlog gaven de banken nog voor £ 4.000.000 uit en sedert den wapenstilstand voegden zij niet minder dan £ 3.500.000 aan de papircirculatie in Z. A. toe. De dekking in goud van banknoten en deposita der Z.-A. banken bedroeg op 31 Maart j.l. slechts 7,4 pCt. tegen 17,5 pCt. op 31 December 1913.

Gedurende den oorlog hebben de banken in het belang van Engeland hunne beschikbare saldi zooveel mogelijk naar Londen overgebracht, geen rekening houdende met de depreciatie van het papieren pond en thans, nu in Z. A. groote vraag is naar geld, kan goud slechts ten koste van groote verliezen (op het oogenblik van meer dan 25 pCt.) naar Z. A. worden teruggebracht. De groote kredietbanken zijn dan ook sedert eenigen tijd begonnen hun kredieten sterk te besnoeien, waarvan groot ongerief voor handel en nijverheid doch vooral voor den Z. A. uitvoer, die door de banken moet worden gefinancierd, het gevolg is, zoodat een ernstige economische crisis hier bijna onvermijdelijk schijnt. In de faillissementen van enkele groote exportfirma's is daarvan reeds het begin te zien. De Nederlandsche Bank voor Z. A., die met het oog op alle politieke eventualiteiten als neutrale in-

stelling verplicht was eene voorzichtige politiek van groote liquiditeit harer middelen te volgen en geen reden had groote saldi te Londen aan te kweken, is thans de eenige kredietinstelling hier, wier positie in elk opzicht gezond en sterk is; zij krijgt daardoor een ongeëvenaarde kans zich in korten tijd belangrijk uit te breiden, eene conjunctuur, tot de verbetering waarvan bovendien nog krachtig wordt bijgedragen door de oprichting van de Holland-Z. Afrika lijn en eene opleving van de belangstelling in Nederland voor Z. A. op commercieel en cultureel gebied als zich tevoren nog niet heeft vertoond. Het is in verband daarmee wel te bejammeren dat haar kapitaal (waarop in 1910 een bedrag van £ 160.000 is afgeschreven) niet meer dan £ 750.000 bedraagt en het is wel te hopen dat de geldmannen, op wier onvolprezen initiatief, toen de groote scheepvaartmaatschappijen in gebreke bleven, de nieuwe scheepvaartmaatschappij tot stand kwam, ook de Nederlandsche kredietinstelling, die tot de krachtige ontwikkeling der handelsbetrekkingen tusschen Nederland en het sub-continent zooveel kan bijdragen, in haren strijd niet alleen zullen laten staan.

Hoezeer de voortgaande inflatie der ruilmiddelen in de Unie zich in de kosten van het levensonderhoud weerspiegelt, kan daaruit blijken dat deze in Mei jl. volgens den „Directeur van de volkstelling” sedert 1910 gestegen waren te Kaapstad met 57,7 pCt., te Johannesburg met 81,1 pCt. en te Pretoria met 86,6 pCt. en sedert 1914 te Kaapstad met 44,41, te Johannesburg met 65,84 en te Pretoria met 70,88 pCt. Deze toestand heeft uit den aard der zaak hier als elders geleid tot verhooging van loonen en salarissen, tot agitatie voor grootere verhooging en tot kritiek op de regeering in allerlei vorm, wat ten slotte de verkiezing van een parlementaire commissie tot het onderzoeken van het uitvoerverbod op goud heeft tengevolge gehad. Met zoo prijzenswaardigen ijver is de pas in April van dit jaar aangestelde commissie aan het werk gegaan, dat reeds op 22 Juni jl. de uitkomst van haar onderzoek in een blauwboek van meer dan 600 bladzijden kon worden wereldkundig gemaakt. Verreweg het grootste gedeelte daarvan is op de hier gebruikelijke wijze gewijd aan het „getuigenonderzoek”, het hooren van de meening en het uitvragen van de deskundig geachte personen; in een tiental bladzijden is de daaruit gedistilleerde meening van de commissie omtrent het vraagstuk neergelegd, terwijl in verband daarmee aan het rapport is toegevoegd een „ontwerp van wet tot behoud van den voorraad baar geld van de Unie, door te voorzien in de uitgifte van goudcertificaten, om de oprichting mogelijk te maken van een centrale reservebank van de Unie en om te regelen de uitgifte van bankbiljetten en het bewaren van reserves met het oog op het verzekeren van grootere standvastigheid in het muntstelsel van de Unie”.

Gaan wij in de eerste plaats na tot welke conclusies de commissie na het hooren van het veelzijdig „getuigenis” van 21 personen (waaronder professoren, ambtenaren, bankiers, voorzitters van kamers van koophandel, van mijnwezen, van landbouw-unies, mijnbestuurders enz.) is gekomen. Deze worden geheel door de Unieregeering onderschreven en de daarin aanbevolen maatregelen zullen binnenkort in den Wetgevenden Raad in behandeling worden genomen.

De commissie is dan van meening, dat de regeering in de gegeven omstandigheden het instellen van een uitvoerverbod op goud niet heeft kunnen vermijden. Wanneer men aanneemt dat de opheffing van het verbod den Z.-A. wisselkoers tot het goudpunt zou doen stijgen, dan is het theoretische gevolg van het uitvoerverbod dat de prijzen in de Unie zouden worden verhoogd met hetzelfde bedrag, waarmee de Uniemunt is gedeprimeerd in vergelijking met goud, dus ten bedrage van het goud-aigo. Dit kan alleen worden gemeten door den wisselkoers van New York op Londen, aangezien Amerika het eenige groote land is,

dat nog een vrije goudmarkt heeft. Op den grondslag van de bestaande wisselkoersen van New York en van de Unie op Londen resp. van 22½ en van 7½ pCt. disagio, zou derhalve de theoretische prijsstijging van goederen tengevolge van het goud-aigo en dus van het uitvoerverbod ongeveer 15 pCt. bedragen. De commissie betwijfelt echter of het opheffen van het uitvoerverbod den wisselkoers wel tot het goudpunt zou doen stijgen, aangezien daarvoor een actieve betalingsbalans noodig zou zijn, en wijst op het feit, dat het goudaigo in de Unie van Februari tot eind Juni ongeveer 30 pCt. is gedaald, zonder eenige dienovereenkomstige daling der prijzen van goederen.

De commissie wijst er op, dat ondanks het uitvoerverbod tusschen 1 April 1918 en 31 Maart 1920 gouden munt ten bedrage van £ 2.945.453 uit de kelders der banken is verdwenen, grootendeels tengevolge van het smokkelen van goud uit de Unie naar Britsch-Indië en acht zich, met het oog daarop, niet verantwoord een voorstel tot het opheffen van het uitvoerverbod te doen. Het haalt het voorbeeld aan van Amerika, dat, hoewel in elk opzicht een crediteur onder de volken, met een export-overschot van 4000 mill. dollars, in de 9 maanden na de opheffing van het verbod 450 mill. dollars aan goud heeft verloren. Zuid-Afrika daarentegen is, ondanks een tijdelijk gunstige handelsbalans, wat kapitaalbelegging betreft, debiteur.

Een tweede bezwaar tegen de opheffing van het verbod ziet de commissie in den ongunstigen invloed, welke het stijgen van den wisselkoers tot het goudpunt zou hebben op landbouw en nijverheid, aangezien de gemaakte prijzen terstond in evenredigheid met de stijging van den wisselkoers zouden worden verminderd, waarvan een financieele crisis het onvermijdelijk gevolg zou zijn. Verscheidene arme goudmijnen aan den westelijken Witwatersrand zouden dientengevolge terstond moeten sluiten, aangezien slechts het goud-aigo hen in staat stelt, ondanks de steeds stijgende exploitatiekosten, den strijd om het bestaan vol te houden.

Een derde bezwaar van de commissie tegen de opheffing is de gevreesde wegvloeiing van kapitaal onder den invloed van de stijging van den wisselkoers tot het goudpunt. Thans, nu het verschil tusschen den Z. A. en den Engelschen wisselkoers 7½ pCt. bedraagt, heeft reeds uitvoer van kapitaal plaats. Hetzelfde verschijnsel wordt waargenomen in Britsch-Indië en ook in Canada, waar met het oog daarop de invoer van Canadeesche effecten is verboden.

De commissie is er van overtuigd, dat een muntstelsel, dat op den werkelijken gouden standaard is gegrondvest, het beste is en dat het wenschelijk is alle maatregelen te nemen, die geleidelijk daartoe kunnen voeren. Alle „getuigen” op één na, waren het er echter over eens geweest, en bij die meening sluit de commissie zich aan, dat de terugkeer tot den gouden standaard slechts langzamerhand en niet plotseling mag plaatsvinden. Zij acht het verder wenschelijk ter voorkoming van het verdwijnen van goud uit den omloop en de aan de vervanging daarvan verbonden hooge kosten, middelen te beramen tot behoud van de goudreserves, met het oog waarop zij voorstelt het goud aan de circulatie te onttrekken en te vervangen door ten volle gedekte certificaten, die, in afwachting van het herstel van den gouden standaard, tijdelijk oninwisselbaar zullen zijn, terwijl de bestaande bankbiljetten, in afwachting van hun vervanging door biljetten van een centrale circulatiebank, inwisselbaar zullen blijven. De commissie meent, dat dit „de gezondste methode” is om de goudreserve vast te houden en samen met de oprichting van een centrale reservebank het beste middel oplevert tot uitzetting en inkrimping van het ruilmiddel in overeenstemming met de behoeften van het land.

De commissie heeft overwogen of het door haar voorgestane plan tot uitgifte van oninwisselbare goudcertificaten, samengaande met het eischen van zekere

waarborgen van de bestaande banken in den vorm van een minimumdekking van bankbiljetten¹⁾ en deposita, mogelijk zou zijn zonder een centrale reservebank. Zij is echter tot een negatief oordeel gekomen, aangezien n.h.m. geen minimum-eischen zouden kunnen worden gesteld zonder voorziening te maken voor het afwijken daarvan in tijd van nood, de macht waartoe zou moeten berusten hetzij bij de „Treasury”, of bij een daartoe aangewezen commissie, welke verantwoordelijkheid echter te zwaar zou zijn en die in zaakkundigheid en deskundig optreden met het bestuur van een centrale bank niet zoude kunnen worden vergeleken. Bovendien zouden zonder een centrale bank de reserves natuurlijk veel grooter moeten zijn. Zij komt dan ook tot het besluit, dat het, ten einde een krediet-organisatie te verkrijgen, die volkomen vertrouwen inboezemt en het krediet onder alle omstandigheden handhaaft, wenschelijk is, aan het bestaande bankstelsel in de Unie een centrale bankinstelling toe te voegen, die in den gewonen loop van zaken niet een mededinger van de gewone banken zou zijn, maar o.a. tot taak zou hebben: 1. bankbiljetten uit te geven; 2. de reserves aan haar geld van het land te centraliseeren; 3. een algemeen toezicht over bankoperaties uit te oefenen door het vaststellen van het disconto-tarief; 4. de uitzetting en inkrimping van het ruilmiddel te regelen in overeenstemming met de eischen van 's lands behoeften. De uitgifte van papier behoort volgens de commissie niet te zijn in handen van de handelsbanken, aangezien zij belang hebben bij uitzetting van het krediet en het daardoor scheppen van vraag naar geld; en niet in die van de regeering, omdat zij — afgezien van mogelijken politieken invloed en de verleiding gelegen in het teveel uitgeven bij wijze van kosteloze leening — niet voldoende in aanraking is met de behoeften van den handel om te weten of inkrimping of uitzetting van de ruilmiddelen wenschelijk is. Aangezien het toezicht op de ruilmiddelen behoort samen te gaan met dat op het verlenen van krediet, moet ook alleen een centrale bank het recht hebben bankpapier uit te geven. De commissie meent, dat daarvoor een minimum goudreserve van 40 pCt. van het uitgegeven papier voldoende is, mits de overige 60 pCt. gedekt zij door bona fide handelspapier, dat goederen vertegenwoordigt. Zij wenscht de gouddekking echter niet wettelijk vast te leggen, doch geeft op het voetspoor van Amerika en Duitschland de voorkeur aan het opleggen van een belasting zoodra de dekking onder het voorgeschreven minimum daalt. De commissie meent, dat de uitvoering van hare voorstellen zal tengevolge hebben dat, zonder gevaar dat goud aan den omloop zal worden onttrokken: 1. een ruilmiddel wordt geschapen, dat langzamerhand het goudpunt nadert en inwisselbaar is tegen goud zoodra het daarop is gekomen; 2. dat de wisselkoers zijn natuurlijke hoogte zal bereiken zonder al te ingrijpende maatregelen; 3. dat de ernstige moeilijkheden worden vermeden voortvloeiende uit de tegenwoordige beperking van het krediet door de banken en de onzekerheid ten opzichte van de toekomst door het ontbreken van een financiële politiek; 4. dat de stichting van een centrale bank door het toezicht, dat zij op het ruilmiddel uitoefent, het beste middel is om een gezonde politiek te bevorderen.

Zoodra het op de voorstellen der commissie gebaseerde wetsontwerp in den Wetgevenden Raad zal zijn

¹⁾ In de Kaapkolonie moeten de bankbiljetten volgens wet no. 6 van 1891 gedekt zijn door bij de schatkist gedeponeerde regeeringsobligaties. De biljetten zijn wettig betaalmiddel en aflosbaar in goud. De Transvaalsche wet van no. 2 van 1893 verplicht de banken tot een metaaldekking van $\frac{1}{2}$ van de door hen uitgegeven biljetten en beperkt de uitgifte tot het bedrag van het gestorte aandeelenkapitaal. De biljetten zijn betaalbaar in goud. Dezelfde bepalingen bevat ordonnantie 20 van 1902 van den Oranje Vrijstaat; terwijl Natal geen wettelijke bepalingen op de bankbiljetten uitgifte bezit.

behandeld, zal daarover hier het een en ander worden medegedeeld.

Mr. J. D. VAN KETWICH VERSCHUUR.

Pretoria, Juli 1920.

HET ONTWERP TOT HERZIENING VAN HET ZEERECHT.

I.

Bij Koninklijke Boodschap van 8 Mei 1920, werd aan de Tweede Kamer het wetsontwerp tot herziening van verschillende titels van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel, handelende over het zeerecht, aangeboden. Behalve de bepalingen, die betrekking hebben op de verhouding van kapitein en schepelingen en den reeder, de bepalingen dus betreffende het arbeidscontract, waarvan men een regeling in een afzonderlijk ontwerp spoedig denkt voor te stellen, en behalve de zeeassurantie, wordt het geheele zeerecht in dit ontwerp aan een herziening onderworpen. Deze komt niet te vroeg; waar ons handelswetboek bij zijn geboorte de faam had van het beste handelsrecht ter wereld te geven, daar heeft het dien naam verspeeld, doordat het in den loop der jaren schier ongewijzigd is gebleven. Vooral bij het zeerecht moest dat zich wreken. Het wetboek, dat nog uitgaat van de zeilvaart, dat geen rekening houdt met telegraaf met of zonder draad, daarentegen wel zijn aandacht wijdt aan Barbarijsche zeeroovers, kan niet meer een regeling geven, welke toepasselijk is op en geschikt voor de huidige toestanden. Vaste lijnen, time-charter zijn aan ons wetboek onbekende grootheden. Dat het niet reeds lang is spaak gelopen, is niet dank zij, maar ondanks onze wetgeving, welke wegens het regelende, niet-dwingende karakter, dat de meeste bepalingen van het zeerecht hebben, voor een groot deel terzijde gesteld wordt, terwijl daarvoor in de plaats komen nieuwe contractueele bepalingen, welke rekening houden met de nieuwe omstandigheden. Zoo gaat de praktijk echter naast de wetgeving, terwijl dwingende wettelijke maatregelen een hinder blijven; inderdaad geen gewenschte toestand.

Na lange voorbereiding en een voorontwerp van Prof. Mr. W. L. P. A. Molengraaff, dat in handen van een commissie van deskundigen was gesteld, werd door den Minister van Raalte, op 12 December 1907, een ontwerp tot herziening van het zeerecht aan den Raad van State toegezonden. De Raad van State bracht eerst in 1910 hierop advies uit, maar het ontwerp werd niet bij de Kamers ingediend. Wel werd het met de memorie van toelichting in 1914 gepubliceerd.¹⁾

Minister Heemskerk heeft thans dit ontwerp weder ter hand genomen. Met het advies van den Raad van State werd het wederom in handen gesteld van Prof. Molengraaff en hier meer, daar minder gewijzigd, is het thans bij de Staten-Generaal aanhangig gemaakt. Mogen deze het zich tot taak stellen de lang verwachte herziening weldra te doen tot stand komen.

Spoedig na de indiening heeft de Kamer van Koophandel te Rotterdam, eenigen tijd later de Algemeene Vergadering der Nederlandsche Juristenvereniging een verzoek gericht tot de Tweede Kamer om deze ontwerpen spoedig en ongewijzigd aan te nemen. Ongewijzigd; het zal ongetwijfeld een bewijs van zelfverloochening zijn, het zal opoffering kosten, wanneer de Kamer hiertoe zal kunnen besluiten. Men behoeft hierin geen verwijt te zien. Wanneer men een zoo uitgebreid ontwerp bestudeert, vindt men licht hier of daar iets dat men meent dat nog beter anders geregeld had kunnen worden. Heeft men dan de beslissing, dan kost het moeite die vermeende verbetering niet aan te brengen. Het gevaar is echter — behalve dat tijd verloren gaat — dat de eenheid van het geheel verbroken wordt. Op zichzelf niet onjuiste amendementen hebben dikwijls de wet als geheel niet ver-

¹⁾ Ed. Belinfante.

beterd. Hier is nu een ontwerp, voornamelijk gemaakt door een man van onbetwistbare autoriteit op dit gebied, door hem met verschillende deskundigen behandeld; laat men hierin geen veranderingen brengen zonder goedkeuring van hem wiens werk dit is. Wil dat zeggen, dat de critiek geheel moet zwijgen: geenszins; het is zelfs gewenscht dat opmerkingen gemaakt worden, gewezen wordt op mogelijke onnauwkeurigheden of onduidelijkheden, die aan den bewerker ontsnapt zijn, ware het alleen om de aandacht van hem daarop te vestigen en gelegenheid te geven eventueel daarmede rekening te houden. Maar wetgeven is een kunst; een beter kunstwerk is uit de handen van één, dan van honderd kunstenaars te verwachten. Moge daarom deze bespreking aanvangen met eenzelfde aandring, dat het werk van Molengraaff spoedig een deel van onze wetgeving moge uitmaken.

Wat is de indruk, welke dit onderwerp na bestudeering achterlaat? Dat getracht is een zeer uitgebreide regeling te geven aan het zeerecht, in dien zin, zooals de contracten tusschen de betrokken partijen in charters en cognossemten dat recht plegen vast te leggen, terwijl voor de regelingen van dwingend recht veel gebruik wordt gemaakt van het Engelsche voorbeeld. Licht in mijn woorden „een zeer uitgebreide regeling” eenige critiek? Misschien; soms komt de gedachte op of niet veel aan de partijen zelf had kunnen worden overgelaten; wellicht veranderen de inzichten en dan zullen nieuwe cognossemten zich niet aan de wettelijke bepalingen houden; een voorbeeld geven is niet noodig, daar immers niet, wat deze bepalingen betreft, de wet een voorbeeld geeft aan de praktijk, maar integendeel de praktijk al deze voorbeelden aan de wet heeft geschonken. Op het oogenblik zijn de bepalingen up to date, maar zal het na 10 jaren nog zoo zijn. Eenige beperking zou wellicht de toekomstige wet voor spoediger verouderen behoeden.

Dat voor dwingende bepalingen naar Engeland is gezien behoeft niet te verwonderen. Weinig deelen van ons recht zijn zoo internationaal en voor geen schier is het zoo gewenscht, dat er zooveel mogelijk gelijke bepalingen in de verschillende wetgevingen gelden. Dat dan bij het ontwerpen van nieuwe bepalingen in het bijzonder gekeken wordt naar een wetgeving, die van allen over de wereld de uitgebreidste toepassing heeft en wier invloed niet minder zal worden in de komende jaren, is zeker niet onverstandig, voorzover daarbij geen karakteristiek, in onze volksovertuiging gevestigd eigen Nederlandsch recht wordt opgeofferd. Bij het zeerecht, dat zich juist internationaal gevormd heeft en waarbij in de praktijk reeds veelal Engelsche wet en Engelsche formulieren werden gebruikt, is daarvoor minder kans dan bij andere onderwerpen, welke een meer nationaal karakter dragen.

Ten slotte nog een algemeene opmerking. Ondanks het in de eerste kolommen gezegde, aarzel ik niet met klem op één verandering aan te dringen, omdat het hier niet betreft den inhoud, maar slechts den vorm van de herziene wet. Toch een zaak van groot belang. Ook in dit ontwerp, dat meer artikelen inhoudt dan vervangen worden, wordt gebruik gemaakt van de ongelukkige gewoonte om de artikelen aan te wijzen met een getal en een letter, 520 a-t bv. Wij hebben ditzelfde in het burgerlijk wetboek bij de paterniteitsactie en bij het arbeidscontract, waar een kleine honderd artikelen onder drie getallen 1637—1639 zijn samen gedrongen, door bij elk getal van het geheele alfabet en van twee letters zelfs gebruik te maken. Het ontwerp op de naamlooze vennootschappen doet hetzelfde en bij dit ontwerp vinden wij het evenzoo.

Het weg vinden in de wet wordt er uitermate door bemoeilijkt, het onthouden van de artikelen schier onmogelijk. Ieder, die te doen heeft met het arbeidscontract, weet hoe telkens weer gezocht moet worden, omdat eenzelfde artikel met een letter veel minder in de herinnering vast blijft dan een enkel getal, dat men zich althans wat zijn tiental betreft gemakke-

lijker herinnert. Wij staan, naar wij hopen, aan het begin van een systematische herziening van ons wetboek van koophandel. Nu het zeerecht, straks de make-lardij, koopmansboeken, vennootschapsrecht e.a. Als overal van deze onaangename methode van nummering gebruik gemaakt wordt, zal in het wetboek de weg niet meer te vinden zijn.

Wat dan; voor elke verandering kan toch niet telkens de nummering van het geheele wetboek veranderd worden. Het Belgische handelswetboek, dat met zijn partieele herzieningen ons lang is voorgegaan, geeft een methode aan. Samengevoegd in een handelswetboek hebben de belangrijkste onderwerpen een zelfstandige nummering met 1 beginnend. Zoo vinden wij onder meer een zelfstandige nummering in het wetboek van het transportrecht, den wissel, vennootschappen, zeerecht, zeeassurantie e.m.a.

Deze methode zou ook hier te beproeven zijn; waarschijnlijk zal zij beter bevallen dan de tegenwoordig gebruikelijke. Een bezwaar, dat men zich met een geheel nieuwe numeratie vertrouwd moet maken, zal niet zwaar gelden, nu in het ontwerp door de toevoeging van letters ook niet veel van de oude vertrouwde nummering overblijft. Zegt men dat men dan bij een latere herziening weer voor hetzelfde staat, dan kan men gerust antwoorden: après nous... Voor een kleine toevoeging zal het geen bezwaar zijn om een enkel nieuw artikel onder a of bis in te voegen; voor een tweede generale herziening behoeven wij ons thans heusch nog geen zorgen te scheppen. Juist waar wij hier te doen hebben met de eerste groote herziening van een deel van ons handelsrecht, is het thans het oogenblik om over de methode te beslissen. Zoo nieuw is het niet bij ons. Bij de herziening van het faillissementsrecht, toenmaals deel uitmakende van het handelswetboek, is hetzelfde geschied, maar het faillissementsrecht is toen uit het wetboek gelicht en in een afzonderlijke wet geregeld. Ook toen werd dus met de oude nummering gebroken en bezwaar heeft dit niet gegeven. Hetzelfde kan bereikt worden zonder het verband met het wetboek van koophandel te verbreken. De later te maken bepalingen van het zeelieden-arbeidscontract kunnen aan het slot volgen; de thans met het oog daarop ongewijzigd gelaten artikelen kunnen vast die plaats bezetten.

Laat men niet zeggen, dat deze kwestie van gering belang is. Een wet wordt populair als men er zich vertrouwd mee weet, geheel en dadelijk den weg erin kent. Het is een onloochenbaar feit, dat de wet op het arbeidscontract voor vele juristen nog niet vertrouwd is. Ik ben overtuigd, dat niet alleen de inhoud, maar voor een zeer groot deel de ellendige aanduiding der artikelen de oorzaak is, dat men nooit erin den weg leert kennen.

In een volgend artikel zal ik de hoofdtrekken van de veranderingen bespreken, welke het ontwerp in het bestaande zeerecht aanbrengt.

RIBBIUS.

DE NEDERLANDSCHE ZUIVELINDUSTRIE EN ZUIVELHANDEL ONDER INVLOED VAN DEN OORLOG. II.

IV. De tweede oorlogperiode (Juli 1916 tot Mei 1918).

Te beginnen met Juli 1916 kwam er eene kentering in de door de oorlogsomstandigheden in het leven geroepen oostelijke neigingen van den uitvoer van onze zuivelproducten. Ik wil niet beweren, dat deze kentering uitsluitend en direct veroorzaakt werd door de overweging, dat de onwillekeurige verwaarloozing van afzetgebieden, die vroeger voor onze zuivelproducten van zeer groote beteekenis waren en waarvan wij in de toekomst nog veel verwachtten, zeer ongewenscht was. Deze overweging heeft wel invloed gehad op het vanaf Juli 1916 intredende herstel van onzen zuivelafzet, ook in andere richtingen; dit herstel werd inmiddels door iets anders veroorzaakt.

Het is voldoende bekend, dat de blokkade van de centrale rijken ook voor ons land ernstige gevolgen had. Want die blokkade werd niet alleen toegepast op goederen, welke met directe bestemming voor de vijanden der geallieerden verzonden werden, doch ook op goederen, welke bestemd waren voor ons land, doch waarvan kon worden aangenomen, dat zij in een of anderen vorm vanuit ons land weer ten goede zouden komen aan Duitschland en zijne bondgenooten. Het behoeft geen nader betoog, dat deze overweging in de eerste plaats ook gold voor meststoffen en veevoeder, welke in den vorm van landbouw- en vee-teelproducten in groote hoeveelheden ons land over de oostgrens verlieten.

Nederland liep dus veel kans, zich geheel te zien uitgeschakeld ten aanzien van den import van meststoffen en voedermiddelen voor den veestapel. Dit leidde tot besprekingen tusschen de Nederlandsche belanghebbenden en een door de Engelsche regeering daarvoor aangewezen semi-officieel Bureau: „The British and General Trading Association Ltd.” Ik laat in het midden in hoeverre de blokkade, die de geallieerden ook op ons land toepasten, volkenrechtelijk in orde was. In de omstandigheden, zooals die nu eenmaal waren, stelden de Nederlandsche belanghebbenden het op prijs, dat de Engelsche Regeering voor eene schikking te vinden was, waardoor het ons mogelijk werd, ons landbouw-exportbedrijf althans voorloopig in stand te houden.

De schikking, die tot stand kwam, bestond in hoofdzaak hierin, dat aan de geallieerden — d.w.z. Engeland, Frankrijk en het niet bezette gedeelte van België — door ons de levering werd verzekerd van een gedeelte van het totaal uit te voeren kwantum landbouw- en vee-teelproducten, waartegenover de geallieerden ons toezegden, aan den import van benodigdheden voor landbouw en vee-teelt in ons land geen moeilijkheden in den weg te zullen leggen, zolang de geïmporteerde hoeveelheden niet grooter zouden zijn dan voor den oorlog. Verder verbond de Br. and Gen. Trading Association zich, over de hoeveelheden der in de overeenkomst genoemde artikelen, welke wij naar het Vereenigd Koninkrijk zouden uitvoeren, bonussen te betalen tot bepaalde, voor de afzonderlijke artikelen verschillende bedragen.

Door dit contract, dat door de belanghebbende Nederlandsche Landbouw- en Zuivelgroepen werd aangegaan, dwongen zij zichzelf, groote hoeveelheden van hunne producten op de Engelsche en Fransche markten te brengen. Naast de andere vorengenoemde voordeelen, werd met dit contract dus bereikt, dat wij onze producten op minder eenzijdige wijze op de wereldmarkt brachten. Dit voordeel deed de belanghebbenden vrij gemakkelijk heenstappen over de niet te onderschatten bezwaren welke overigens verbonden zijn aan het aangaan van een dergelijke overeenkomst.

De overeenkomst kwam voor de eerste maal tot stand op 16 Juni 1916, doch had toen nog een eenigszins voorloopig karakter. Nadat zij eenige maanden van kracht geweest was, en nadat gebleken was, dat zij in verschillende opzichten wijziging behoefde, werden opnieuw te Londen omvangrijke onderhandelingen gevoerd, totdat op 1 November 1916 een meer definitief contract tot stand kwam. Ten aanzien van de zuivelproducten zal ik hier de voornaamste bepalingen uit dit contract vermelden. De Nederlandsche belanghebbenden compareeren in dit contract gecombineerd in eene door hen opgerichte vereeniging: het Landbouw Export Bureau.

Boter. Het Landbouw Export Bureau garandeert, dat minstens $\frac{1}{4}$ gedeelte van de totaal uit te voeren hoeveelheid boter zal worden verzonden naar het Vereenigd Koninkrijk. Bovendien zal het gedurende de maanden December 1916, Januari, Februari en Maart 1917 maandelijks een extra hoeveelheid leveren van 250 ton, dus totaal 1.000.000 K.G., ten einde den

achterstand in te halen, welke ontstaan was sedert het tot stand komen van de eerste overeenkomst. Engeland betaalt per c.w.t. in Engeland vanuit Nederland geïmporteerde boter een bonus van 18/-.

Kaas. Het Landbouw Export Bureau garandeert, dat minstens $\frac{1}{4}$ gedeelte van de totaal uit te voeren hoeveelheid kaas zal worden verzonden naar het Vereenigd Koninkrijk. Het tusschen 16 Juni en 1 November 1916 te weinig geleverde zal worden ingehaald door de extra-levering van 3.800 ton kaas aan eene bepaalde door de Engelsche contractanten aangewezen en hen vertegenwoordigende firma. Engeland betaalt per c.w.t. in Engeland vanuit Nederland geïmporteerde kaas 19/- bonus.

Hoewel het in de eerste plaats de bedoeling was, dat de door Nederland aan Engeland te leveren boter en kaas door de Nederlandsche exporteurs in het vrije verkeer aan Engelsche importeurs zou worden verkocht, kreeg toch de Association het recht, om desgewenscht zich de voor het Vereenigd Koninkrijk bestemde boter en kaas geheel of gedeeltelijk naar hare keuze vrij aan boord te doen leveren in een door haar aan te wijzen Nederlandsche haven.

Melk. Ten aanzien van melk garandeerde het Landbouw Export Bureau, dat de export van versche melk, gecondenseerde melk, melkpoeder en melk in andere vormen naar oorlogvoerende landen, andere dan het Vereenigd Koninkrijk, niet grooter zou zijn, dan $\frac{1}{4}$ gedeelte van de naar het Vereenigd Koninkrijk geëxporteerde hoeveelheid. Bovendien moest het Landbouw Export Bureau de garantie geven dat, ter tegemoetkoming aan den tusschen 16 Juni en 1 Nov. ontstanen achterstand in de leveringen naar Engeland, in de eerstvolgende zes maanden elke maand extra geleverd zou worden 500 ton gecondenseerde melk, dus totaal 3.000 ton. De bonus die voor in Engeland geïmporteerde melk zou worden betaald bedroeg per c.w.t. voor volle gecondenseerde melk 2/-, voor ontroomde gecondenseerde melk 1/-, voor vol melkpoeder 6/- en voor mager melkpoeder 3/-.

Zowel voor boter, kaas en melk gold verder de bepaling, dat leveringen naar de Nederlandsche koloniën niet beschouwd werden als export, terwijl de uitvoer naar Frankrijk en het onbezette gedeelte van België, alsmede leveringen aan de Commission for the Relief of Belgium in den zin van het contract beschouwd zouden worden als exporten naar het Vereenigd Koninkrijk, met dien verstande, dat voor deze exporten geen bonus zou worden betaald.

Ik geloof niet, dat het noodig is, hier uiteen te zetten waarom ik het dit contract — met alle moeilijkheden die het veroorzaakte — als een groote verdienste aanreken, dat het een einde maakte aan den zeer eenzijdigen uitvoer van het grootste gedeelte van onze zuivelproducten naar oostelijke richting. Na de eerste twee oorlogsjaren, die doodend waren voor alle buitenlandsche markten voor onze zuivelproducten, luidde de overeenkomst een nieuw tijdperk in, met gedeeltelijk herstel van ons afzetgebied in Engeland en Frankrijk.

Nauwelijks was het Engelsche contract tot stand gekomen, of ook van Duitsche zijde werden pogingen aangewend om over den aankoop van landbouwproducten een contract te sluiten met het Landbouw Export Bureau. Dit was alleszins begrijpelijk, aangezien Duitschland er het grootste belang bij had zich de zekerheid te verschaffen, dat het, tegenover de met Engeland vastgelegde bepalingen, vast op een deel van de door ons te exporteerden producten kon rekenen. Bovendien was het Duitschland ondanks den gecentraliseerden inkoop, niet gelukt, om werkelijk den geheelen inkoop in handen te stellen van het centrale lichaam. Nog steeds wisten allerlei gemeenten, particulieren en anderen zich invoervergunningen te verschaffen of de producten ondanks het invoerverbod zonder invoervergunning in Duitschland binnen te smokkelen. Met het resultaat, dat een

groot gedeelte der producten aan de inkoopcentrale ontsnapte en de invloed van deze centrale op de prijzen illusoir werd. De bedoeling toch was, om de onderlinge concurrentie van de verschillende Duitse koopers, bij het inkoopden der goederen, uit te schakelen en dit gelukte niet.

De onderhandelingen met de Duitse vertegenwoordigers — als zoodanig trad op een nieuw gevormd semi-officieel lichaam: de Deutsche Handelsstelle im Haag — werden opgevat en na zeer zwaarwichtige en langdurige besprekingen kwam ook met deze Handelsstelle een contract tot stand op 16 December 1916. Ten aanzien van melk, melkproducten en zuivelproducten bevatte dit zeer lijvige contract voornamelijk de volgende bepalingen:

Melk en melkproducten. Het Landbouw Export Bureau garandeert dat Duitsland vanaf 1 November 1916 minstens 25 pCt. ontvangt van den totalen uitvoer uit Holland van versche melk, gecondenseerde melk en melkpoeder.

Boter. Het Landbouw Export Bureau garandeert dat Duitsland minstens 75 pCt. ontvangt van den totalen boteruitvoer vanaf 1 November 1916.

Kaas. Het Landbouw Export Bureau verplicht zich zorg te dragen, dat minstens $\frac{2}{3}$ van den totalen kaasuitvoer naar Duitsland gaat.

Overigens deed de Handelsstelle afstand van hare equivalente hoeveelheden voor quantiteiten, die het Landbouw Export Bureau „zur Tilgung der nach seiner Angabe nach anderer Seite bestehenden Nachlieferungspflicht“ nog verplicht was te leveren. Dit had natuurlijk betrekking op den Engelschen achterstand voor de verschillende producten.

Zoo was vanaf 1 November 1916 onze geheele zuivelexport met huid en haar verkocht. Melk en melkproducten $\frac{2}{3}$ naar Engeland en Frankrijk, $\frac{1}{4}$ naar Duitsland. Boter $\frac{1}{2}$ naar Engeland en Frankrijk, $\frac{1}{4}$ naar Duitsland. Kaas $\frac{1}{3}$ naar Engeland en Frankrijk en $\frac{2}{3}$ naar Duitsland.

Het gedeelte dat naar Duitsland moest geleverd worden, werd geheel afgeleverd aan de Duitse inkoopcentrale, tegen bij contract vastgestelde prijzen, zoodat hier van een vrijen handel geen sprake meer was. Het Engelsch-Fransche gedeelte werd, voor zover het niet verkocht werd aan de Relief Commissie in België of door de British and General Trading Association f.o.b. Hollandsche haven opgeëischt, door den vrijen handel in Engeland en Frankrijk verkocht. Verder bleven de Nederlandsche exporteurs vrij in hunne verkoopen naar de Nederlandsche Koloniën, aangezien deze volgens de beide contracten ons niet als export werden aangerekend.

Deze contracten hebben in hoofdzaak voortgeduurd totdat de vrede gesloten was. Zoodat de periode van Juli 1916 tot Mei 1918 gekenmerkt is door eene aanzienlijke herleving van den uitvoer van zuivelproducten naar Engeland en Frankrijk, waar tegenover een vrijwel absolute afsluiting stond van ons zuivel-exportverkeer met alle andere landen dan de beide vorengenoemde en Duitsland.

G. J. BLINK.

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

Verhouding tot Rusland; de steenkoolpositie en andere arbeidsmoeilijkheden; werkloosheid; Cassel's memorandum; vergelijking met een eeuw terug; financiële moeilijkheden van de regering van Queensland.

Onze Londensche correspondent schrijft ons dd. 27 Augustus 1920.

The somewhat pessimistic utterances to which I gave expression in my last letter to you have been fully justified by subsequent events. The Lucerne note came as a complete surprise to friends and foes of peace with Russia, and led to the assumption that the immediate departure of the Rus-

sian delegation was to be looked for. What change this morning's news will bring with it remains to be seen: it is to be hoped that the two immediate belligerents will have learnt their lesson, and that the world will at last settle down to work. How a certain section of the business community regard it may be judged from the editorial comment of the „Manchester Guardian Commercial Weekly“, which says that „among traders in Russia and in Britain, and indeed in every other country, the closing of the door will be greeted with a regret almost amounting to dismay.“ No more evil influence can be imagined than this constant change in the diplomatic attitude towards the Soviet Republic, it unsettles public opinion generally, and it has the most direct effect on the tone of the Labour movement. The suspicion that the tone of the Western Governments changes with every change in the military situation is the most potent of the reasons for the determination to maintain the Council of Action in being, a body which, while it by no means deserves the attribution of revolutionary designs to it, yet is an excrescence on the political bodies of the country which ought not to be encouraged to find real causes for delaying its dissolution.

Unfortunately, the coal situation is by no means re-assuring. In spite of the reported dissensions within the ranks of the Miners Federation itself, there is no reason to suppose that the majority for the strike will not be obtained. It is true that so far the South Wales Miners, always the most turbulent section, is the most united body, but the fear that the Government will use this opportunity to smash the Federation is an influence which will make for a united front. On the other hand, the attitude of the other members of the triple alliance is yet uncertain, and there is some hope that their influence will be exerted against extreme measures. At the moment of writing, there are two possibilities of further peace efforts. The matter may be remitted to the Trade Union Congress, which meets in the first week of next month. Secondly, there may be mediation, either by the Council of Action, or by some such body as intervened in the last dispute. It is being urged in some quarters that the matter should be remitted to another official inquiry. Unfortunately, this proposal is anathema to a large section of the Miners, who say that the implied pledge that the recommendations of the Sankey Committee would be adopted by the Government was not acted upon, and therefore any recommendations of a new committee of inquiry would be shuffled out of in the same way. Here also one regrets to have to say that the tone of a certain section of the press and of the Government is so provocative that the well meant efforts to bring peace may be frustrated. Wild accusations of exploitation, of the enormous incomes of the miners and so forth do no good, and simply stiffen the backs of the extremists in the Labour world.

In the dispute as to the electrical workers the immediate outlook is also not promising. This dispute arose in connection with the question of whether or not a foreman should be required to belong to the Union. On that point agreement has been reached in the main, the only real point at issue now is whether the agreement shall contain certain safeguards as to the maintenance of the local customs or not. It does not appear that the employers refuse this recognition, but they seem unwilling to commit themselves on paper. Altogether, this proposed lock-out is a good example of the unwillingness of both sides to make small concessions, for the general terms of resettlement had been agreed on. In the printing trade more trouble is expected, since the men in the North of England refuse to accept the advice of the Union to accept the position.

The London Catering trade strike drags on, with-

out the workers having the slightest chance of winning. So that, even if we escape from the coal strike, there is quite enough unrest to go on with.

The publication of the August number of the Labour Gazette enables one to judge the unemployment situation from the statistical standpoint. Taking first the Trade Union Index, based on the figures of certain Unions making returns to the Ministry of Labour, the end-July position is that 1.4 percent of their numbers are unemployed, compared with 1.2 percent a month ago, and 2.0 percent a year ago. The heaviest increases are in the Tobacco trade (3.8 percent increase over last month), Furnishing trades (1 percent increase), and the Leather trade (1.4 percent increase).

Turning next to the trades in which unemployment insurance obtains, we get the following result. Altogether there were insured on the 17th July, 4.2 million persons, six-sevenths of whom were men. The percentage unemployed was 2.73, as compared with 2.62 a month ago. But the rate of increase is less for men than for women, being 0.07 for the men, and 0.43 for the women.

As regards ex-soldiers, who come under a special scheme, the number of men in receipt of special donation on July 30 was 89,000, a decrease of about 20,400 since the end of June.

The Gazette states that „in the cotton weaving industry, the linen industry, the fancy lace trade, and the boot and shoe industry, short time was being worked in many cases.” Altogether, then, the extent to which unemployment is increasing must not be exaggerated. Meanwhile, the passage of the Unemployment Insurance Act of last session will increase the compulsory provision made in view of any trade slump in the ensuing months. The Act, which comes into effect on November 8 next, will practically extend the benefits of unemployment insurance to all workers, except agricultural labourers, domestic workers, and workers in industries such as railways in which the workers have statutory rights to superannuation allowance. Non-manual workers with less than £250 per year income are included, so that as from the coming into force of the Act, the total number of insurable persons will be about 12 millions, an increase of 8 millions on the old figure. The act was not welcomed by a large number of workers, and their criticisms are to some extent met by the provision in the Act that an industry may contract out of the general scheme by the creation of a special scheme of its own, giving equal or greater benefits, provided the Minister of Labour approves of the scheme in question. The benefit will be at the rate of 15 shillings per week in the case of men, 12 shillings in the case of women, contributors under the age of 18 enjoying one-half these rates. The maximum period of benefit is 15 weeks in any insurance year, subject to not less than 12 contributions having been made, except in the first twelve months of the working of the Act, when four contributions will be sufficient. The benefit must not exceed the proportion of one week to every six weeks of contribution.

The trend towards bank amalgamations shows no signs of slackening. Only a few days ago it was announced that two old established Australian banks were to amalgamate, and a day or two ago one of the few remaining private banks in this country was absorbed. This morning's press announces the fusion of the African Banking Corporation with the Standard Bank of South Africa. This latter institution, which, as your readers know, is represented by two branches in Holland, was one of the firms taking a strong interest in the Bank of British West Africa a short time since, so that its position in Africa is becoming more and more dominating. The arrange-

ment is that the Standard Bank will give two shares in exchange for three of the African Bank Shares. The African shares stand at £12 per £5 share, those of the African Bank at £7 for the same paid up amount, so that the exchange will certainly be profitable to the shareholders of the latter bank.

Stock-exchange values continue to decline, the monthly table of the Bankers Magazine showing that the aggregate value of 387 securities on July 19 of this year being £2,395,246,000, whilst on the 19 August, they stood at £2,388,845,000.

The Memorandum presented by Prof. Gustav Cassel to the Brussels Financial conference has attracted considerable attention from the press, the general tone of the comment being favourable, though one is inclined to believe that this is to some extent due to non-appreciation of all the consequences of the proposed measures. Mr. Franklin of the well known exchange-firm of Messrs. Samuel Montagu has criticised some of Prof. Cassel's statements in the „Times”, particularly the Professors belief that fluctuations in the exchange are adverse to business, the idea being that business men can and ought to safeguard themselves by forward buying and selling of exchange, so that they contract out of the difficulties. Mr. Franklin's remedies are restriction of imports and stimulation of exports etc. „and pursuing a policy of deflation when it can be done with safety and without disturbing commercial activity.” The real point is of course that what is wanted at the moment is not so much the deflation of currency as the cessation of further inflation, and the business community is still far from realising the connection between dear money and this necessary check.

The annual meeting of the British Association this week was the occasion of an interesting Presidential address by Dr. J. H. Clapham in the Economics section, in which this well known economist and historian dealt with the trade outlook, comparing the post war situation with that of a century ago. His analysis was to the effect that the industrial countries will suffer more than the agricultural, and that the United States would suffer probably more than the United Kingdom, because her position closely resembled that of the United Kingdom after the Napoleonic wars. A slump there would certainly be in this country, but we might escape with that, the Americans were weighting the cards against themselves by their protectionist and restrictive policy.

The week has been remarkable for a great reduction in the Ways and Means Advances, the floating debt position being as follows:

		Increase or decrease
Advances from the Bank of England	£ 28,000,000	£ 26,750,000 up.
Advances by Govt. Departments	„ 159,541,000	„ 4,450,000 up.
Treasury Bills Outstanding	„ 1,060,756,000	„ 12,264,000 up.
Total Outstanding	„ 1,248,297,000	„ 10,036,000 down.

The Bank of England's position is thus, as compared with last week:

Public Deposits	£ 0,750,628 down.
Other Deposits	„ 16,543,359 down.
Government Securities	„ 16,953,015 down.
Other Securities	„ 0,233,784 down.
Reserve	„ 0,101,259 down.
Circulation	„ 0,048,640 up.
Coin and Bullion	„ 0,052,619 down.
Reserve Ratio is 14¼ percent, being 13¼ percent above last week.	

It is a little confusing to follow these movements at first sight, since the decline in Government Securities, due to the fall in Ways and Means Advances ought, one would think, have reduced the Government and not the Other Deposits. The explanation is of course that the repayments have been made by

the receipts from Treasury Bills which reduce the balances available at the Bank. The slight increase in the outside circulation will be noted with interest, since this is accompanied with a decline in the volume of Currency Notes outstanding. This weeks return shows the outstanding circulation at £ 351.089.419, which is less than last weeks figure by £ 1.526.769.

An instructive controversy is at the moment going on with regard to the financial difficulties of the Queensland Government, which is strongly Labour. The Government urgently requires to raise money in the London market, and is finding it impossible to do so. The Government is stated to have arbitrarily altered the terms of the leases entered into with the pastoralists of the State by means of a special Act, against the protests of the leaseholders, and by means, so the British Australasian Society asserts, of a „packed” Upper House. A deputation having called on the Premier when he came here he offered to withdraw the bill, but announced his intention of imposing fresh taxation which would have the same effect on the leaseholders. This offer the deputation refused. The London market regards the action of the Queensland Government as a breach of faith, the official view of the Queensland Government as expressed by the Agent-general in to-days „Times” is that the attempt to obtain a pledge not to introduce the tax on leases is tantamount to subordinating the legislative function of a Sovereign State to the dictation of outside irresponsible bodies. Altogether, the controversy shows how difficult the path of Labour Governments, which want money and interfere with settled expectations and contractual obligations, can become.

AANTEKENINGEN.

Het instituut voor brandstoffen-economie. — Na meer dan negen maanden talmen is eindelijk bij Kon. Besluit van 1 Juli 1920, No. 84 (Staatscourant No. 128 van 5 Juli 1920) het lang verbeide instituut voor brandstoffeneconomie ingesteld. Het zeer korte K. B. vermeldt de volgende bijzonderheden:

Het doel van het instituut is het bevorderen van het economisch gebruik van brandstoffen in den meest uitgebreiden zin.

Dit doel zal men trachten te bereiken door:

a. het verrichten, het leiden en steunen van onderzoekingen en proeven op het gebied van keuze en verbruik van brandstoffen;

b. door het verstrekken van voorlichting;

c. door het voorbereiden en handhaven van wettelijke maatregelen en andere werkzaamheden, noodig geoordeeld door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

De leiding van het instituut zal berusten bij een directeur, die terzijde wordt gestaan door adviseurs. Enkele dagen geleden heeft voor het eerst de benoeming van eenige medewerkers van het instituut plaats gehad.

Over het algemeen zal de instelling van dit instituut voor brandstoffeneconomie door een ieder met vreugde worden begroet. Immers; de kolenpositie van ons land is zoo weinig rooskleurig (en vooral bij de onderhandelingen te Spa is dit vraagstuk belicht op een wijze, die geen enkel optimisme duldt), dat het hoog noodzakelijk is, dat de regeering overgaat tot daadwerkelijke middelen om hierin verbetering te brengen. Met verwondering vraagt men zich dan ook af, wat den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, die ongetwijfeld op stooktechnisch gebied zelf alleszins ter zake kundig is, en wien als oud directeur-generaal van den arbeid hetgeen b.v. in de industrie door een verhooging van het nuttig effect nog te bereiken is, niet onbekend kan zijn, er toe gebracht heeft, met de afkondiging van deze noodzake-

lijke instelling nog zoo lang te wachten. Wellicht is deze vertraging veroorzaakt door den langen tijd van voorbereiding, die voor het in elkander zetten van het werkprogram van het instituut noodig was, maar waar het thans afgekondigde K. B. hieromtrent eigenlijk niets inhoudt, had het wel eenige maanden eerder kunnen verschijnen, omdat dan de Rijkskolendistributie al reeds een groot deel van haar werk, voorzoover dit betreft de economie-contrôle en het economisch verbruik van brandstoffen, aan het instituut had kunnen overdragen.

Over het algemeen zal toch vooral in den eersten tijd de economie-contrôle de voornaamste taak van het instituut zijn. Het zal hebben na te gaan of de verbruikte brandstoffen met een voldoende nuttig effect worden verstoekt, m.a.w. in hoeverre een te groot deel der in de brandstof opgehoopde warmte verloren gaat, alsook of het bereikte nuttig effect hetzij door een betere contrôle, hetzij door de aanschaffing van een nieuwe meer economisch werkende stookinrichting nog verbeterd kan worden.

Want juist op dit gebied is hier te lande ongetwijfeld nog zeer veel te bereiken. Men kan het gemiddelde nuttig effect der stookinrichtingen, die in ons land in werking zijn, gerust op hoogstens 50 pCt. schatten. En vooral in de laatste jaren is dit cijfer nog teruggelopen, doordat de kwaliteit van de gedistribueerde brandstof slechter is geworden en de meesten er geen voldoende aandacht aan hebben willen besteden hoe men deze brandstof van mindere kwaliteit nog met een voldoende nuttig effect zou kunnen verstoppen. Vergelijkt men dit doorsneecijfer van 50 pCt. met het theoretische maximum van 70 tot 85 pCt., dan is door een deugdelijke contrôle en voorlichting een besparing te bereiken van ca. 20 pCt. wat, indien men het brandstofverbruik van onze industrie, zooals de kolen thans gedistribueerd worden, aanneemt op ca. 4.5 miljoen ton per jaar, een kolenbesparing oplevert van ca. 900.000 ton, overeenkomende met een geldswaarde van ca. 40 miljoen gulden.

Dit getal toont reeds direct de urgentie van het stooktechnische economievraagstuk, omdat hiermede ook de stand van onze kolenpositie zoo nauw verband houdt. Stel, dat door een deugdelijke werking van het instituut een kolenbesparing van ca. 1 miljoen ton brandstof te bereiken is, dan wordt onze kolenpositie hierdoor belangrijk verbeterd. Want juist in de laatste maanden is weer eens duidelijk gebleken op welke losse schroeven de ons toegezegde buitenlandse kolenleveranties nog staan en hoe voornamelijk door het toezicht, dat de geallieerden op de verdeling der in de centrale landen gedolven kolen houden, de kolenaanvoeren uit het Oosten in de toekomst minimaal zullen zijn. En nu staat hiertegenover, dat er nog wel eenig uitzicht is op brandstoffen uit Engeland en Amerika, doch de prijs hiervan is zoo abnormaal hoog (men verwacht voor Engelsche en Amerikaansche kolen thans reeds prijzen van 80 tot 90 gulden per ton), dat onze industrie, zelfs wanneer zij deze kolen zoo economisch mogelijk verstoekt, bij het gebruik van deze dure kolen elke concurrentiemogelijkheid met de buitenlandse industrie mist.

Dientengevolge bestaat er alle kansen, dat wij hier te lande binnenkort alleen aangewezen zullen zijn op de productie van onze Limburgsche mijnen en bruinkoolvelden, welke ongeveer overeenkomt met een rantsoenering van 50 pCt. van de thans gedistribueerd wordende kwanta brandstof. Maar ook moet men bij de beschouwing van ons hedendaagsch brandstofverbruik van ca. 8 miljoen ton wel in het oog houden, dat onze industrie heden ten dage niet met volle capaciteit werkt. Zeer vele industrieën, waaronder vooral die welke voor export werken, als olie, cacao e.d., hebben een zeer beperkte capaciteit. Heeft dus een herstel der internationale verhoudingen en valuta-tengevolge, dat ook deze industrieën weer op volle capaciteit werken, dan kan men met zekerheid

de beschikbare kolenkwanta als absoluut onvoldoende beschouwen en in dit tekort kan alleen voorzien worden, eensdeels door een zoo economisch mogelijk verbruik der verstookte brandstoffen en in de tweede plaats door het benutten van alle aanwezige brandstoffen, zoodat b.v. hier te lande op veel grooter schaal, dan dit thans het geval is, turf en bruinkool verstookt zal moeten worden.

Ook op dit gebied wacht derhalve het instituut voor brandstoffen-economie een zeer ruim arbeidsveld. Weliswaar hebben enkele grootere bedrijven hunne stookinrichtingen voor deze soorten brandstof ingericht, en zelfs neemt hun aantal door den dwang der Rijkskolendistributie (die ook in hare laatste circulaire de industrie aanspoort om toch meer bruinkool te verstoken) geregeld toe, maar het totale hier te lande op economische wijze verstookte kwantum bruinkool en turf is nog veel te gering. En toch heeft de ondervinding, die men hieromtrent reeds lang vóór den oorlog in het buitenland heeft opgedaan, geleerd, dat het verstoken van deze z.g.n. minderwaardige brandstoffen (aldus genaamd, omdat zij een hoog asch- of watergehalte hebben), mits men er een speciale stookinrichting voor aanschafft, met een even hoog nuttig effect mogelijk is, als bij kolen bereikt kan worden.

Dit is derhalve de voornaamste taak, die het instituut wacht. En als het op dit gebied zijn sporen verdiend zal hebben, staat nog het schier onafzienbare arbeidsveld open van een verhooging van het thans bereikbare nuttig effect, d.i. het benutten van de warmteverliezen, die bij een praktisch ideale stookinrichting nog bestaan. Want het maximale cijfer voor het nuttig effect van 85 pCt. geeft aan, dat nog 15 pCt. van de in de brandstof opgehoopte warmte verloren gaat. Kan men van deze verliezen dus nog een deel benutten, dan levert dit groote voordeelen op. Reeds thans houdt de stooktechniek b.v. in Duitschland zich ernstig met de oplossing van deze problemen bezig. Voor ons land hebben zij momenteel echter weinig waarde, omdat de enkele procenten, die men op deze wijze kan benutten, nog verre secundair zijn aan de reusachtige verliezen, die het onvoldoende nuttig effect der stookinrichtingen teweegbrengt. De benutting van de theoretische verliezen heeft alleen dan zin, wanneer het nuttig effect der installatie maximaal is.

In de derde plaats wacht het instituut de wetenschappelijke taak van brandstofonderzoek, zooals dit b.v. op zoo verdienstelijke wijze uitgevoerd wordt door het Kaiser-Wilhelm-Institut für Kohlenforschung. Deze taak is onbegrensd en de langs dezen weg te bereiken resultaten zijn ongetwijfeld van zeer uiteenlopenden aard. Urgent is deze laatste kwestie echter niet. Voorloopig eischt onze kolenpositie en dus het nuttig effect der stookinrichtingen dringend verbetering.

G. DE CLERCO.

Britsch-Indische Geldpolitiek. — In het artikel in het nummer van 7 Juli over de Britsch-Indische Geldhervorming constateerden wij reeds hoe men van het oorspronkelijke plan van de regeeringscommissie moest afwijken. Sindsdien is men nog op dien weg voortgegaan. Daar volgens „the Economist” in den laatsten tijd van officieele zijde de indruk gewekt werd, dat de geldpolitiek in overeenstemming met de door de regeeringscommissie voorgestelde is, brengt genoemd periodiek de afwijkingen nog eens duidelijk naar voren.

In het rapport leest men, dat de Britsch-Indische regeering gemachtigd moest worden om wekelijks een bepaald bedrag „Reverse Council Bills” te kunnen verkoopen in tijden van lagen koers van de ropij. De prijs moest gebaseerd worden op de kosten voor verscheping van goud van Britsch-Indië naar Engeland. Hiertegenover staat de handelwijze van het Indische Gouvernement, nl. verkoop van Reverse Council drafts

tegen 2 shilling, dus los van de waarde-verhouding 1 sov = 10 R. of van de verschepingskosten van goud naar Engeland.

De regeeringscommissie had geadviseerd de hoeveelheid securities in de Paper-currency reserve te beperken tot 20 crores. De feitelijke toestand is echter: 28 crores op 22 Mei 1920 en 40 crores op 22 Juli 1920.

Volgens de commissie moest het goud van de Paper-currency reserve opnieuw gewaardeerd worden en wel tegen 2 sh. per ropij. Ook hier is de feitelijke toestand anders.

Afdeeling 3 van „ordinance 3 of 1920” geeft aan, dat de sovereigns en half-sovereigns gehouden in de Paper-currency reserve, niet gewaardeerd zullen worden tegen 10 R., doch tegen 15 R. per sovereign.

Van de voorgenomen wettelijke waarde-vaststelling van 1 sovereign op 10 R., verwacht de „Economist” al evenmin stabiliteit in den ropij-koers, als van de vroegere maatregelen.

Onlangs liet Mr. W. M. Haily, Finance Member van de Indische Regeering zich nog uit over de buitenlandse wisselpolitiek der regeering. Hij legde er den nadruk op, dat alle maatregelen beheerscht worden door de 2 sh. goudpariteit. Zolang deze pariteit er niet is, blijft de vaststelling van den koers van de Council Bills overgelaten aan den Secretary of State. Wat Reverse Councils betrof, zou de regeering op 't oogenblik niet boven den koers van 2 sh. gaan, zelfs wanneer de wisselkoers hooger is. Misschien houdt dit verband met het feit, dat de verkoop van fondsen uit de Goldstandard reserve, ter betaling van de Reverse Council drafts, aanmerkelijk verlies opleverde en men dus deze reserve wil sparen.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

Tijdschrift voor Economische Geographie. — 's Gravenhage, 15 Juli 1920.

Mr. Dr. J. G. Blink, De Antwerpsche naties; Prof. Dr. H. Blink, Arnhem in haar opkomst en ontwikkeling tot natuurstad en als economische stad, in het bijzonder als industriestad; B. J. Kluvers, Suriname's toekomst, met naschrift van Mr. J. C. Kielstra; Prof. Dr. H. Blink, Jaarboeken als hulpmiddelen bij de economisch-geographische studie en voor de praktijk.

De Indische Gids. — Amsterdam, 1 Juli 1920.

A. Franssen-Herderschée, De klappercultuur als middel ter bevordering van de welvaart der Molukken; P. J. Zürcher Jr., Heeft Indië „grootte” mannen? Dr. H. ten Kate, Op Ceylon. Losse bladen uit een oud reisjournaal (1905).

Id. — Amsterdam, 1 Augustus 1920.

Mr. J. H. Abendanon, Reorganisatie van het Hooger Onderwijs in Britsch-Indië; P. J. Zürcher Jr., Djawa Dipo.

Koloniale Rundschau. — Berlijn, Juni 1920.

D. Westermann, Koloniale Zukunft; W. Litten, Die heutige Lage in Persien; „Asiatiscus”, Der Bolschewismus und Asien; H. Sachers, Die Entschädigung der Kolonialdeutschen; O. Dempwolff, Eingeborenpsychologie als Wissenschaft; Eggebrecht, Ziele eines Wirtschaftsprogramms in Zentralafrika.

Zeitschrift für Handelswissenschaftliche Forschung. — Leipzig, Mei—Juni 1920.

E. Schmalenbach, Betriebswirtschaftler als höhere Verwaltungsbeamte; P. Fleischfresser, Die statistischen Nachweisungen bei Verkehrsunternehmen; M. R. Lehmann, Zur Theorie der industriellen Kalkulation.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN AUGUSTUS 1920.

Provinc. en Gemeentelijke leeningen f	984.800,—
zijnde:	
Venlo f 800.000,— 6 % obl. à 98½ %.	
Emmen f 205.000,— 6 % obl. à 96 %.	
Bank- en Crediet-instellingen	5.850.000,—
zijnde:	
Incasso-Bank f 5.000.000,— aand. à 117 %.	
Industriele Ondernemingen	4.080.000,—
zijnde:	
N.V. J. P. Wijer's Industrie- en Handelsonderneming f 2.000.000,— aand. à 110 %.	
N.V. Vereenigde Blikfabrieken f 1.100.000,— aand. à 118 %.	
N.V. Ter Borg & Mensinga's Machinefabriek f 160.000,— aand. à 105 %.	
N.V. Electro-Technische Fabriek v/h. W. van Boxtel & Zonen f 140.000,— aand. à 105 %, f 267.000,— 6 % cum. pref. winstd. aand. à 100 %.	
Diversen	1.080.000,—
zijnde:	
Nederlandsche Maatschappij voor Havenwerken f 1.000.000,— aand. à 108 %.	

Totaal f 11.994.800,—

Totaal der emissies in Januari	f 39.609.495,—
Februari	26.597.500,—
Maart	7.391.075,—
April	49.459.100,—
Mei	60.699.750,—
Juni	172.508.435,—
Juli	83.121.650,—
Augustus	11.994.800,—

Algemeen Totaal f 451.381.805,—

Bovendien:

f 34.960.000,— 3/m. Schatkistpromessen	a f 991,08
„ 13.350.000,— 6/m. „ „	„ „ 982,57

RIJKSPOSTSPAARBANK.

JULI	- 1918	1919	1920
Inlagen	f 8.755.996	f 12.868.632	f 11.942.246
Terugbetalingen	7.582.168	10.236.407	10.432.776
Tegoed der inleggers op ultimo	225.786.992	258.921.028	265.765.218
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes op ultimo	30.821.650	35.840.250	40.488.200
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	11.893	14.753	11.260
Aantal geheel afbetaald	5.987	7.802	8.568
Aantal uitstaande op ultimo	1.792.487	1.866.875	1.903.145

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

	Juli 1919		Juli 1920	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeninghouders op u ^o .	17.007	—	27.289	—
Aantal rekeningen op u ^o	17.609	—	28.055	—
Stortingen	96.813	43.685.409	170.279	70.750.564
Overschrijvingen	49.540	123.011.199	93.697	143.848.262
Afschrijvingen	57.634	27.073.953	79.769	201.733.271
Totaal tegoed rekeninghouders op u ^o .	—	126.250.184	—	207.345.881

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. { Disc. Wissels. 4½ 1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7 19 Mrt. '20
Bk. { Bel. Binn. Eff. 4½ 1 Juli '15	Bk. v. Noorw. 6-6½ 18 Dec. '19
{ Vrsch. in R.C. 5½ 19 Aug. '14	Zwits. Nat. Bk. 5 21 Aug. '19
Bk. van Engeland 7 16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5½ 28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. . 5 23 Dec. '14	Bank v. Spanje 5 12 Nov. '19
Bk. van Frankrijk 6 8 Apr. '20	Bank v. Italië 6 20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 5 12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 7 19 Apr. '20	Javasche Bank 3½ 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disconto	Call-money
28 Aug. '20	3¼-½	4½ 1)	6¾	4-¾	—	9-10 1)
23-28 „ '20	3¼-½	4½-¾	6¾	4-¾	—	6-10
16-21 „ '20	3	3½-4¼	6¾-¾	4-¾	—	8-9
9-14 „ '20	3	3½	6¾	4-¾	—	6-7
25-29 A. '19	3¾-4	4-5	3¾	4-¾	—	5½-6
26-31 A. '18	2-¼	2½-¾	3½	4-¾	—	5¾-6
20-24 Juli '14	3½-¾	2½-¾	2½-¾	2½-¾	2¾	1¾-2½

1) Noteering van 27 Aug. 1920.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Ook de achter ons liggende week is rijk geweest aan groote schommelingen. Londen werd sterk gezocht; met sprongen liep de koers op en verkoopers waren bijna niet te vinden. Er werd boven de 11.30 afgedaan. Lang kon de koers zich op dit peil niet handhaven; sneller dan de rijzing trad de daling in. Zaterdag werd er weder voor 11.07½ verhandeld; slot 11.10. Ook de dollars verheugden zich eerst in goede vraag. De koers kwam boven de 3.20, maar liep ook snel weder terug; slot 3.12 na 3.09. Chèques Parijs en Brussel sloten na een kleine koersverheffing flauwer. Zwitserland was na een rijzing tot 52.10 sterk aangeboden; slot 51.20. Ook Scandinavië na een kleine vraag aangeboden.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York **)
23 Aug. 1920..	11.07½	21.80	6.05	1.35	23.20	3.07½
24 „ 1920..	11.16½	21.60	6.10	1.37½	23.05	3.13
25 „ 1920..	11.27	21.62½	6.30	1.42½	23.10	3.20
26 „ 1920..	11.27½	22.15	6.52½	1.45	23.37½	3.15
27 „ 1920..	11.13	21.30	6.32½	1.40	23.20	3.11
28 „ 1920..	—	—	—	—	—	—
Laagste d. w. 1)	11.01½	21.55	5.90	1.30	21.12½	3.06½
Hoogste „ „ 1)	11.30	22.15	6.55	1.50	23.50	3.20
20 Aug. 1920..	10.99½	21.82½	6.12½	1.37½	23.22½	3.06½
13 „ 1920..	11.—	21.87½	6.50	1.55	23.30	3.03
Muntpariteit..	12.10½	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48¾

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Chris-tiantia *)	Zwitser-land *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
23 Aug. 1920	62.80	45.10	45.20	50.17½	46.25	104-¼
24 „ 1920	63.40	45.25	45.25	51.40	46.25	104-¼
25 „ 1920	64.10	45.10	45.10	52.10	47.—	104-¼
26 „ 1920	63.90	44.10	44.10	51.90	47.—	104-¼
27 „ 1920	63.40	43.90	43.75	51.40	46.75	104-¼
28 „ 1920	—	—	—	—	47.10	104-¼
L'ste d. w. 1)	62.40	43.55	43.55	50.80	46.—	104-¼
H'ste „ „ 1)	64.10	45.30	45.30	52.20	47.25	104-¼
20 Aug. 1920	62.45	45.20	45.30	50.70	46.75	104-¼
13 „ 1920	62.50	45.60	45.60	50.20	45.40	104-¼
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
28 Aug... 1920	3.56.50	6.97	nom.	***
Laagste d. week	3.55.12	6.82	nom.	***
Hoogste „ „	3.59.75	7.10	nom.	***
21 Aug... 1920	3.60.25	7.06	nom.	***
14 „ „ 1920	3.64.50	7.25	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 ¹ / ₄	95 ¹ / ₄	40 ³ / ₁₀

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	14 Aug. 1920	21 Aug. 1920	23-28 Aug. Laagste	28 Aug. 1920 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 ⁷ / ₁₀	97 ⁷ / ₁₀	97 ⁷ / ₁₀	97 ⁷ / ₁₀
*B. Aires ¹⁾ ..	d. p. £	57 ³ / ₈	57 ¹ / ₂	56 ¹ / ₈	58
Calcutta	£ p. rup.	1/10 ¹ / ₈	1/10 ¹ / ₂	1/10 ³ / ₈	1/10 ⁰ / ₁₀
Hongkong ...	id. p. \$	4/2 ¹ / ₂	4/4 ¹ / ₂	4/2 ¹ / ₂	4/5
Lissabon	d. per Mil.	12	12 ¹ / ₄	11 ¹ / ₂	12 ¹ / ₂
Madrid	Peset. p. £	24.16	23.85	23.72	23.95
*Montevideo ¹	d. per \$	57 ⁷ / ₈	57 ¹ / ₂	56 ¹ / ₄	57 ¹ / ₂
Montreal....	\$ per £	4.15 ¹ / ₂	4.06 ³ / ₄	4.—	4.08
*R.d.Janeiro.	d. per Mil.	13 ¹ / ₁₀	13 ³ / ₁₀	13 ³ / ₈	13 ⁷ / ₁₀
Rome	Lires p. £	75.38	77.25	76.—	78.50
Shanghai ..	£ p. tael	5/10 ³ / ₄	6/3 ³ / ₄	5/11	6/3 ¹ / ₂
Singapore ..	id. p. \$	—	2/3 ⁷ / ₈	2/3 ¹¹ / ₁₆	2/4 ¹ / ₃₂
*Valparaiso..	d. p. peso	—	11 ²⁰ / ₃₂	12 ¹ / ₃₂	12 ¹⁵ / ₃₂
Yokohama ..	£ per yen	2/9 ³ / ₄	2/10	2/9 ⁷ / ₈	2/10 ³ / ₄

* Koersen der voorgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen		te New York	
28 Aug. 1920	60 ³ / ₈	97 ¹ / ₈	
21 „ 1920	63	101 ³ / ₄	
14 „ 1920	59 ¹ / ₈	95 ³ / ₈	
7 „ 1920	58 ³ / ₈	95	
29 Aug. 1919	58	108 ¹ / ₂	
31 Aug. 1918	49 ¹ / ₂	101 ¹ / ₈	
20 Juli 1914	24 ¹ / ₁₀	54 ¹ / ₈	

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 30 Aug. 1920.

Activa.

Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 23.784.209,03 B.-bk. „ 2.031.058,14 Ag.sch. „ 69.442.250,17 ¹ / ₂	f 95.257.517,34 ¹ / ₂
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 46.483.975,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		46.483.975,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 108.689.927,59 ¹ / ₂ B.-bk. „ 25.933.037,54 Ag.sch. „ 177.379.005,98 ¹ / ₂	f 312.001.971,12
Op Effecten	f 300.294.221,12	
Op Goederen en Spec.	„ 11.707.750,—	312.001.971,12
Voorschotten a. h. Rijk	„ 3.204.532,71	
Munt en Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 56.426.690,—	
Muntmat., Goud	„ 579.912.689,62	
	f 636.339.379,62	
Munt, Zilver, enz.	„ 16.530.148,16	
Muntmat., Zilver	„ —	
Effecten	„ 652.869.527,78	
Bel. v. h. Res.fonds.	f 3.668.159,62 ¹ / ₂	
id. van ¹ / ₄ v. h. kapit.	„ 3.865.127,37 ¹ / ₂	
Geb. en Meub. der Bank	„ 7.533.287,—	
Diverse rekeningen	„ 3.594.000,—	
	„ 22.360.680,70 ¹ / ₂	
	f 1.143.305.491,66	
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.000.000,—	
Bankbiljetten in omloop	„ 1.026.033.130,—	
Bankassignatiën in omloop	„ 1.909.193,62	
Rek.-Cour. Het Rijk	f —	
saldo's: Anderen	„ 81.227.833,93	
	„ 81.227.833,93	
Diverse rekeningen	„ 9.135.334,11	
	f 1.143.305.491,66	

NED. BANK 30 Augustus 1920 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo. f 430.239.933,43
Op de basis van ²/₃ metaaldekking „ 208.405.901,92
Minder bedragen aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is „ 2.151.199.667,15

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's		1.304,93 ¹ / ₂
Buitenlandsche wissels		557,57 ¹ / ₂
Beleeningen	3.826.306,06	
Goud		
Zilver	316.200,59	
Bankbiljetten	17.991,66 ¹ / ₂	
Part. Rek.-Crt. saldo's		27.091.998,82

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
30 Aug. 1920	636.339	16.530	1.026.033	83.137
23 „ 1920	636.339	16.214	1.008.041	109.570
16 „ 1920	636.339	15.912	1.025.134	109.288
9 „ 1920	636.338	15.579	1.027.587	102.687
2 „ 1920	636.338	15.351	1.046.620	96.508
30 Aug. 1919	635.593	5.823	1.002.879	72.730
31 Aug. 1918	709.316	7.953	946.392	46.733
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
30 Aug. 1920	95.258	11.000	312.002	430.240	59
23 „ 1920	95.259	11.000	308.176	428.235	58
16 „ 1920	94.859	10.000	303.776	426.572	58
9 „ 1920	88.734	—	313.078	425.067	58
2 „ 1920	91.057	—	327.015	422.268	57
30 Aug. 1919	111.649	47.000	236.647	425.494	60
31 Aug. 1918	75.116	57.000	104.715	517.884	72
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	48.521 ¹⁾	75

1) Op de basis van ²/₃ metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	23 Aug. 1920	30 Aug. 1920
Aan schatkistpromessen..	f 333.350.000,—	f 341.950.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	„ 11.000.000,—	„ 11.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 2.390.000,—	„ 2.390.000,—
Aan zilverbons	„ 52.858.424,25	„ 53.283.285,25

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
21 Aug. 1920	***	***	556.500	
14 „ 1920	***	***	554.000	
7 „ 1920	***	***	546.000	
10 Juli 1920	203.778	6.000	335.477	187.652
3 „ 1920	204.194	5.786	332.643	179.471
26 Juni 1920	199.474	5.570	332.821	158.121
19 „ 1920	199.750	5.407	330.817	152.700
23 Aug. 1919	156.404	3.102	274.727	99.276
17 Aug. 1918	103.949	12.668	185.216	73.345
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaal-saldo	Dek-kings-percentage
21 Aug. 1920		335.500	***	***	105.000	***
14 „ 1920		339.000	***	***	102.250	***
7 „ 1920		334.000	***	***	103.500	***
10 Juli 1920	27.337	20.445	173.638	39.556	105.330	40
3 „ 1920	27.153	16.906	171.792	38.545	107.744	41
26 Juni 1920	24.226	20.170	164.133	36.042	107.059	42
19 „ 1920	19.987	20.856	163.373	36.498	108.661	42
23 Aug. 1919	11.395	18.029	177.414	16.001	84.979	43
17 Aug. 1918	7.580	24.259	70.885	25.947	65.082	45
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van ²/₃ metaaldekking.

DE SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opschb. schulden	Disconto's	Dio. rekeningen ¹⁾
31 Juli 1920 ..	1.077	2.185	963	1.753	238
24 " 1920 ..	1.072	2.027	1.162	1.741	177
17 " 1920 ..	1.071	2.113	973	1.644	178
10 " 1920 ..	1.072	2.144	940	1.687	201
2 Aug. 1919 ..	940	1.608	1.101	1.510	442
3 Aug. 1918 ..	632	1.431	1.006	1.153	849
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluippost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
25 Aug. 1920	123.029	124.894	356.012	28.500	325.467
18 " 1920	123.081	124.845	358.412	28.500	327.809
11 " 1920	123.068	125.528	363.393	28.500	333.358
4 " 1920	123.108	126.489	366.680	28.500	336.481
27 Aug. 1919	88.244	79.800	330.952	28.500	315.080
28 Aug. 1918	69.545	57.813	267.844	28.500	245.822
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re-serve	Dek-kings-perc. ¹⁾
25 Aug. '20	41.555	75.883	15.364	100.591	16.585	14,30
18 " '20	58.508	76.117	16.115	117.135	16.687	12,50
11 " '20	68.250	73.806	15.999	124.019	15.990	11,40
4 " '20	76.266	74.789	17.462	130.686	15.069	10,20
27 Aug. '19	29.785	79.569	23.261	94.918	26.894	22,76
28 Aug. '18	69.454	99.253	34.918	136.110	30.382	17,76
22 Juli '14	11.005	33.633	18.735	42.185	29.297	52,1/2

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen-scheine	Circu-latie	Dek-kings-perc. ¹⁾
23 Aug. '20	1.099.314	1.091.674	18.074.736	56.270.495	34
15 " '20	1.098.535	1.091.674	17.964.366	56.461.863	34
7 " '20	1.098.249	1.091.678	17.648.143	56.060.462	34
31 Juli '20	1.096.206	1.091.677	17.829.748	55.632.255	34
23 Aug. '19	1.124.888	1.095.137	8.463.003	28.141.793	34
23 Aug. '18	2.467.838	2.348.046	1.990.788	13.111.329	34
28 Juli '14	1.691.898	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
23 Aug. 1920	41.381.199	12.050.195	31.232.100	18.030.300
15 " 1920	44.550.576	15.572.929	31.233.500	17.920.800
7 " 1920	42.242.412	12.975.818	31.015.400	17.823.500
31 Juli 1920	48.427.450	19.834.069	31.279.300	17.831.100
23 Aug. 1919	27.952.434	7.541.489	20.167.300	8.461.400
23 Aug. 1918	15.958.496	8.154.768	10.028.400	1.974.300
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal en buitenl. goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bank-biljetten	Rek. Crt. saldi
7 Feb. '20	290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.846
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
31 Dec. '19	287.640	19.196.063	32.954.000	54.481.264	7.906.378
23 " '19	297.363	17.856.786	32.954.000	53.109.418	7.641.778
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.662 goud, 10.818 buitenlandse goudwissels en 56.948 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. a/d. Staat
26 Aug. '20	5.590.239	1.978.278	254.703	617.874	25.800.000
19 " '20	5.590.036	1.978.278	254.202	651.333	25.800.000
12 " '20	5.589.774	1.978.278	248.022	685.469	25.800.000
5 " '20	5.589.479	1.978.278	247.980	600.178	25.900.000
28 Aug. '19	5.572.424	1.978.278	296.746	897.664	23.600.000
29 Aug. '18	5.435.382	2.037.108	320.498	1.576.683	19.150.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.

	Wissels	Uitge-stelde Wissels	Belee-ning	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Parti-culieren	Rek. Crt. Staat
1.909.921	493.340	1.950.133	37.904.507	3.202.813	64.229	
1.980.083	497.046	1.948.034	37.899.776	3.203.750	129.839	
1.965.153	499.359	1.969.326	38.046.323	3.319.643	69.561	
2.360.513	503.592	1.918.835	38.213.259	3.235.152	56.974	
888.470	714.208	1.249.499	35.090.399	2.976.552	81.512	
903.937	1.064.845	816.288	29.433.966	3.777.306	298.569	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circu-latie	Rek. Crt. partic.
26 Aug. '20	358.069	84.653	480.000	703.635	5.530.332	1.575.204
19 " '20	356.943	84.653	480.000	713.137	5.504.260	1.614.870
12 " '20	356.693	84.653	480.000	696.846	5.485.314	1.602.293
5 " '20	356.974	84.653	480.000	721.883	5.464.632	1.571.854

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circu-latie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
30 Juli '20	1.977.704	1.302.605	111.531	150.936	3.120.138
23 " '20	1.983.271	1.303.866	111.531	150.741	3.118.205
16 " '20	1.971.421	1.297.218	111.531	147.626	3.135.893
9 " '20	1.971.316	1.288.096	111.531	136.877	3.180.948
1 Aug. '19	2.088.475	1.183.304	—	67.852	2.506.820
2 Aug. '18	1.980.896	939.611	9.696	54.022	1.906.465

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dek-kings-perc. ¹⁾	Percent. Goud-dekking circul. ²⁾
30 Juli '20	2.836.935	2.408.309	95.225	44,2	49,2
23 " '20	2.823.450	2.457.977	95.008	44,4	49,5
16 " '20	2.846.619	2.577.495	94.730	43,9	48,7
9 " '20	2.934.184	2.505.216	94.639	43,1	47,5
1 Aug. '19	2.222.730	2.585.798	83.532	47,2	61,4
2 Aug. '18	1.480.104	2.090.397	76.518	49,3	78,1

¹⁾ Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. ²⁾ Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
23 Juli '20	814	16.916.291	1.388.021	14.274.099	2.715.438
16 " '20	813	16.977.619	1.421.524	14.364.333	2.693.632
9 " '20	814	16.904.770	1.402.700	14.204.512	2.698.969
3 " '20	814	16.928.893	1.445.713	14.294.352	2.700.371
25 Juli '19	769	14.379.983	1.318.281	12.737.991	1.789.774
26 Juli '18	725	12.668.369	1.150.922	11.132.555	1.426.897

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 28 Augustus 1920.

Het aspect der buitenlandsche beurzen heeft zich feitelijk gedurende de achter ons liggende berichtsweek niet gewijzigd. Voor een deel is dit wel toe te schrijven aan de stagnatie in de ontwikkeling van de gebeurtenissen in het Oosten. Het is nog steeds niet geheel duidelijk, wat er tusschen Russen en Polen voorvalt. Men weet nu, dat er een conferentie wordt gehouden, doch tevens komen de berichten omtrent krijgsverrichtingen en wisselende krijgskansen binnen, die een voortdurend veranderd beeld dier conferentie projecteeren. Nu de Poolsche legioenen weder eenigszins aan de winnende hand zijn, gevoelen de Poolsche regeerders er niet veel voor, zich de vredesvoorwaarden der Bolsjewiki te doen dicteeren, terwijl aan den anderen kant op het sluiten van den definitieven vrede door de machthebbers der Entente sterk wordt aangedrongen. De naaste maanden echter zullen hieromtrent de beslissing moeten brengen; voor het oogenblik valt er nog geen perspectief te trekken.

Dit is dan ook de oorzaak van de vrijwel apatische houding der buitenlandsche beurzen. Alleen te Berlijn hebben wederom fluctuaties van eenige beteekenis plaats gevonden, in verband met het directe belang, dat onze Oosterburen bij de Poolsche en Opper-Silezische voorvallen hebben. In den aanvang der week was de tendens uiterst mat, doch nu de berichten uit het Opper-Silezische industriegebied wat kalmer luiden en men ook zich meer begint aan te passen aan de gedachte, dat per slot een overeenstemming tusschen Russen en Polen zal worden getroffen, heeft de markt zich eenigszins hersteld. In het bijzonder waren mijnwaarden gevraagd, die overigens in de voorafgaande weken vrij sterke koersverruggingen hebben aangetoond. Petroleumwaarden bleven eenigszins veronachtzaamd, hetgeen mede geen verwondering behoeft te wekken na de sensationele rijzing, die sommige soorten, als Deutsche Petroleum, Deutsche Erdöl, Steaua Romana, enz. hebben kunnen behalen.

Te Londen heeft de vrees voor een komende mijnwerkersstaking een zware schaduw over de markt geworpen. Weliswaar kon er geen sprake zijn van groote liquidaties, doch een stemming van voorzichtigheid, van afwachten, was hier overheerschend, hetgeen uit zichzelf reeds een druk op de koersen uitoefende. Ook het dure geld werkte niet animeerend. Alleen rubberwaarden bleven eenigszins beter gevraagd, mede in verband met de grootere animo, welke in het buitenland voor diverse rubber-soorten is ontstaan.

Te Parijs is de vacantiestemming nog steeds overheerschend, zoodat het feitelijk niet tot omzetten van eenige beteekenis is gekomen. Toch is de tendens over het algemeen iets beter geweest, niet alleen wegens het succes der Polen, doch meer nog in verband met het vermoedelijk welslagen der onderhandelingen omtrent een leening in de Vereenigde Staten. Waarschijnlijk zal nu tegen medio October een Fransch-Amerikaansche emissie worden doorgevoerd ten bedrage van honderd millioen dollar. Omtrent den koers van uitgifte is nog niets bekend; het rente-type zal echter worden vastgesteld op 8 pCt., terwijl de stukken belastingvrij en binnen 15 jaren aflosbaar gesteld worden. Als betaling voor de nieuwe stukken worden de 3½ pCt. Bons de la Défense Nationale, de 5 pCt. Obligaties van 1915/1916, de 4 pCt. dito van 1917/1918 en de 5 pCt. obligaties van 1920 geaccepteerd.

Te New York is eigenlijk van een bepaalde tendens geen sprake geweest. Met uitzondering van de certificaten der Koninklijke Petroleum Maatschappij, die een zeer opgewekt verloop hebben gehad, is feitelijk geen enkel fonds op den voorgrond getreden. Over het algemeen was de stemming goed prijshoudend en op sommige dagen zelfs opgewekt te noemen.

Te onzent is het verloop, ondanks de zeer korte zakenweek (als gevolg van de sluiting op Zaterdag, Maandag en Dinsdag in verband met de viering van den verjaardag van H. M. de Koningin) meerendeels uiterst opgewekt geweest. Vrijwel alle afdelingen hebben blij gegeven van goeden zakenlust; de omzetten waren vrij groot. Ook staatsfondsen hebben van deze betere tendens kunnen profiteren, althans wat de binnenlandsche soorten betreft. Voor de buitenlandsche bestond niet te groote belangstelling; noteeringen kwamen bijna niet tot stand.

	24 Aug.	26 Aug.	27 Aug.	Rijzing of daling.
5 0/0 Ned. W. Sch.	87 1/2	87 3/8	87 3/8	- 1/8
4 1/2 0/0 " " " 1916	84 11/16	84 15/16	85 15/16	+ 1
4 0/0 " " " " " " "	76 1/2	77 7/16	78 1/4	+ 1 3/4
3 1/2 0/0 " " " " " " "	60 7/8	61 1/8	61 1/2	+ 5/8
3 0/0 " " " " " " "	52 1/2	53 1/2	53 3/8	+ 7/8

	24 Aug.	26 Aug.	27 Aug.	Rijzing of daling.
2 1/2 0/0 Cert. N. W. S.	45 1/4	45 7/8	45 1/2	+ 1/4
5 0/0 Oost-Indië 1915	91 3/4	92	92 3/8	+ 5/8
4 0/0 Hongarije Goud	6	6	—	—
4 0/0 Oostenr. Kronenrente	5 1/4	5 1/8	5 3/8	+ 1/8
5 0/0 Rusland 1906	13 1/2	13 1/2	—	—
4 1/2 0/0 Iwangorod Domb...	13 1/4	13 1/4	—	—
4 0/0 Rusland Cons. 1880	12 7/16	12 1/2	13	+ 15/16
4 0/0 Rusl. bij Hope & Co.	14 1/2	14 1/2	14 1/16	- 7/16
4 0/0 Servië 1895	16	16	—	—
4 1/2 0/0 China Goud 1898 ..	53 3/4	53 3/4	—	—
4 0/0 Argentinië Buitenl...	50 7/8	50 3/4	50 3/8	- 1/4
5 0/0 Brazilië 1895	54 3/4	54	53 1/4	- 1 1/2
5 0/0 " " 1913	55	55	55	—

Het sterkst heeft de petroleummarkt weder de aandacht getrokken. Weliswaar is de rijzing van de vorige week niet in dezelfde proporties voortgezet, werden enkele zig-zag-bewegingen opgemerkt, doch de grondtoon is per saldo zeer vast gebleven. De leiding is ook thans weder van Amsterdam uitgegaan. Zelfs had de vrij sterke teruggang van den dollarkoers (van 3.20 tot 3.12) geen noemenswaardigen invloed op het koersverloop en ook de noteeringen van Parijs trokken slechts geringe belangstelling. De affaire van de arbitrage wordt dan ook op het oogenblik geheel in de schaduw gesteld door de aankopen van de zijde van het publiek. Naast aandelen Koninklijke Petroleum Mij. echter hebben aandelen Geconsolideerde Hollandsche Petroleum Mij. tevens sterk de belangstelling op zich gevestigd. Op sommige dagen was zelfs de handel in laatstgenoemde aandelen grooter dan in het hoofdfonds. Bepaalde factoren zijn hiervoor op het oogenblik niet aan te wijzen; de reden moet meer worden gezocht in de algemeene opgewektheid, die voor petroleumwaarden in het algemeen bestaat en die bij aandelen Geconsolideerde nog in de hand wordt gewerkt door het speciale speculatieve karakter, dat dit fonds bezit.

Aandelen Orion Petroleum Maatschappij hebben mede kunnen profiteren van de hier gereleveerde tendens, al waren dan de omzetten veel kleiner te noemen. Het koersniveau kon echter goed behouden blijven.

Na de petroleumafdeeling is de tabaksmarkt wel het meest in het oog gevallen. De rijzing heeft hier ongehinderd doorgezet, mede tengevolge van de omstandigheid, dat bijna geen materiaal was tegenover de vrij omvangrijke vraag. Die laatste werd gestimuleerd door de verwachtingen op goede resultaten in de aanstaande najaars-inschrijvingen en tevens door de hoop op bevredigende dividenden, nu de ondernemingen vermoedelijk niet meer dezelfde groote reserves als gedurende den oorlog zullen aanleggen. De positie van den tabaksproducent wordt over het algemeen veel sterker geacht na de plaats gehad hebbende concentraties in dit bedrijf.

De suikerafdeeling heeft eerder van een flauwe stemming blij gegeven, nu de noteeringen voor suiker uit Amerika voortdurend een lager niveau te aanschouwen geven. Zelfs nadat deze week door een dagbladbericht bekend was geworden, dat deze noteeringen meer aan manipulaties dan aan geregelde afdoeningen toegeschreven moeten worden, werd er ter beurze toch veel waarde aan gehecht. Tegen het slot echter kon een krachtig herstel intreden, waardoor het geheele verlies weder kon worden ingehaald. De markt verlaat de berichtsperiode in opgewekte stemming.

Zeer vast is de rubberafdeeling geweest. Ook hier waren weliswaar lichte reacties te onderscheiden, doch de grondtoon is voortdurend zeer optimistisch gebleven. Het is eigenaardig, dat dit plaats vindt, nu juist de rubberprijs in het buitenland niet zulk een sterke neiging tot stijgen meer vertoont, dan enkele weken geleden het geval was. Vooral aandelen Amsterdam Rubber konden van den vooruitgang profiteren. Eenige belangstelling bestond voor claims Serbadjadi Rubber, die zich op den eersten dag van den handel op f 400 stelden.

	24 Aug.	26 Aug.	27 Aug.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	182	188	187 3/4	+ 5 3/4
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	230 3/4	231	233	+ 2 1/4
Rotterd. Bankvereniging ..	137	139 1/2	139 3/8	+ 2 3/8
Amst. Superfosfaatfabriek ..	138	136 1/2	135 1/2	- 2 1/2
Van Berkel's Patent	125	124 3/4	125	—
Insulinde Oliefabriek	182 1/2	185 1/4	187	+ 4 1/2
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	100	100 1/2	100 3/4	+ 3/4
Ned. Scheepsbouw-Mij	122 1/2	122 3/4	122	- 1/2
Philips' Gloeilampenfabriek	940	925	926	- 14
R. S. Stokvis & Zonen	594	594	594	—
Vereenigde Blikfabrieken ..	130 3/4	130	128	- 2 3/4
Compania Mercantil Argent.	310	316	315	+ 5

	24 Aug.	26 Aug.	27 Aug.	Rijzing of daling.
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	374 ³ / ₄	388	369	- 5 ³ / ₄
Handelsver. Amsterdam ..	804 ¹ / ₂	790	783 ¹ / ₂	- 21
Holl. Transatl. Handelsver.	101	101	101	-
Linde Teves & Stokvis	197 ¹ / ₂	195 ¹ / ₂	198 ³ / ₄	+ 1 ¹ / ₂
VanNierop&Co'sHandel-Mij.	163 ¹ / ₂	161	162	- 1 ¹ / ₂
Tels & Co's Handel-Mij.	136	134 ³ / ₄	—	- 1 ¹ / ₂
Cecons. Holl. Petroleum-Mij.	293	288 ¹ / ₂	301 ¹ / ₂	+ 8 ¹ / ₂
Kon. Petroleum-Mij.	779	756	775	- 4
Orion Petroleum-Mij.	78 ¹ / ₂	77	78 ¹ / ₂	+ 1 ¹ / ₂
Steaun Romana Petr.-Mij.	168 ³ / ₄	165	166 ³ / ₄	- 2
Amsterdam-Rubber-Mij.	243 ³ / ₄	244	249 ¹ / ₂	+ 5 ³ / ₄
Nederl.-Rubber-Mij.	126	127	130	+ 4
Oost-Java-Rubber-Mij.	411	415	415	+ 4
Deli-Maatschappij.	532	537 ¹ / ₂	534 ¹ / ₂	+ 2 ¹ / ₂
Medan-Tabak-Maatschappij.	330	330	333	+ 3
Senembah-Maatschappij	621	640	635	+ 14

De scheepvaartmarkt is wederom loom geworden; de interesse, die de vorige week voor deze fondsen heeft bestaan, schijnt weder te zijn verdwenen. Toch waren de variaties zeer klein, behoudens voor enkele minder courant verhandeld wordende aandelen.

	24 Aug.	26 Aug.	27 Aug.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	390	389	388 ¹ / ₂	- 3 ¹ / ₂
" " „gemeig.	378	375 ¹ / ₂	377	- 1
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	225	215	217	- 8
Hollandsche Stoomboot-Mij.	176	176	—	—
Java-China-Japan-Lijn	254	253 ³ / ₄	251	- 3
Kon. Hollandsche Lloyd ..	161	160 ³ / ₄	162 ¹ / ₂	+ 1 ¹ / ₂
Kon. Ned. Stoomv.-Mij.	198 ¹ / ₂	199 ¹ / ₂	198 ¹ / ₂	- 1 ¹ / ₂
Kon. Paketvaart Mij.	203	201	205	+ 2
Maatschappij Zeevaart	240	240	240	—
Nederl. Scheepvaart-Unie..	237	232 ¹ / ₂	234	- 3
Nievelt Goudriaan	490	475	—	- 15
Rotterdamsche Lloyd.....	234	232 ¹ / ₂	230 ³ / ₄	- 3 ¹ / ₂
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	247	247	—	—
" " „Nederland” ..	278	278	277 ³ / ₄	- 1 ¹ / ₂
" " „Noordzee” ..	110	110	—	—
" " „Oostzee”	245	230	230	- 15

Op de Amerikaanse markt werden de diverse aandelen tijdelijk iets hooger verhandeld in verband met den dollarcoers. Veel wijzigingen zijn er echter niet voorgekomen.

	24 Aug.	26 Aug.	27 Aug.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry..	160	166	165	+ 5
Anaconda Copper	131	134	132 ³ / ₄	+ 1 ³ / ₄
Un. States Steel Corp.	108 ¹ / ₄	109 ¹ / ₂	110	+ 1 ³ / ₄
Atchison Topeka	100	101 ¹ / ₂	101 ¹ / ₂	+ 1 ¹ / ₂
Southern Pacific	115	117	117	+ 2
Union Pacific	144 ¹ / ₂	146	145	+ 1 ¹ / ₂
Int. Merc. Marine orig. Com.	31 ¹ / ₁₆	32 ¹ / ₁₆	31 ⁹ / ₁₆	+ 1 ¹ / ₈
" " " „prefs.	91 ¹ / ₂	95 ³ / ₁₆	92 ¹ / ₄	+ 3 ¹ / ₄

De geldmarkt is iets gemonteerd als gevolg van de grotere aankopen in de diverse markten; tegen het einde der berichtperiode noteerde geld op prolongatie 4¹/₂ pCt.

GOEDERENHANDEL

GRANEN.

31 Augustus 1920.

Wegens uitstедigheid van onzen medewerker zijn wij deze week niet in staat ons wekelijksch overzicht te geven.

Zie voor den staat volgende pagina.

SUIKER.

In de bietendistricten van Centraal Europa wordt na het koele regenachtige weder van den laatsten tijd naar meer warmte verlangd, alleen in sommige gedeelten van Duitschland wordt nog goed doordringende neerslag gewenscht, om den groei der bieten te bevorderen. Overal wijst het onderzoek der bieten eene toeneming aan gewicht en suikergehalte boven het vorig jaar uit.

In Frankrijk wordt de rantsoenering van suiker op 1 September opgeheven en eene hoeveelheid van 750 gram per hoofd en per maand slechts nog aan kinderen, zieken en personen boven de 65 jaar gedistribueerd.

Er loopen geruchten, dat in Engeland de „Royal Commission on the Sugar Supply” einde van het jaar ontbonden zal worden.

De zichtbare voorraden bedragen volgens F. O. Licht:

	1920	1919	1918	
Duitschland 1 Juli	196.927	529.739	549.678	tons
Oostenrijk 1 Sept. ¹⁾ ..	230.000	200.000	250.000	„
Frankrijk 1 Juni.....	62.165	10.352	10.000	„
Nederland 1 Aug.....	27.673	33.840	40.984	„
België 1 „	33.732	25.299	54.925	„
Engeland 1 „	471.886	412.471	303.434	„
Totaal Europa	1.022.383	1.221.701	1.209.021	tons
V. S. v. N. A. 5 Aug....	99.598	53.150	49.961	„
Cuba, alle hav. 14 „ ..	363.000	974.625	615.450	„
Totaal	1.484.981	2.249.476	1.874.432	tons

¹⁾ '19/18/17.

De Hollandsche markt bleef flauw gestemd en werden de stoomende partijen tot telkens lagere prijzen aangeboden.

Op Java vonden herverkoopen plaats van binnenkomende suikers tot f 48—50, terwijl voor oogst 1921 geen belangstelling getoond werd.

Op de Amerikaanse markt liep de notering voor spot centrifugals ietwat achteruit tot 11.99, terwijl op termijn genoteerd wordt: Sept. 10,15 c., Oct. 10,00 c., Dec. 10,00 c., Jan. 9,55 c., Maart 9,50 c. De eerste partijen Javasuiker komen thans aldaar aan en gaan meestal direct in de consumptie, terwijl op de indertijd tegen hooge prijzen op speculatie gekochte partijen groote verliezen geleden worden.

Op Cuba zijn nog 5 fabrieken aan het malen. Bij den, de laatste ramingen overtreffenden, oogst zullen de Cuba-planters wel spijt er van hebben, dat zij indertijd de goede kans gemist hebben om hunne restanten tot hoogen prijs te verkoopen. De Amerikaanse raffinadeurs hebben thans goede gelegenheid hunne behoeften betrekkelijk goedkoop te dekken.

De laatste Cubastatistiek luidt:

	1920	1919	1918	
Weekontvangst tot 21 Aug.	12.000	18.360	24.259	tons
Totaal sedert 1 Dec. 1919.	3.485.563	3.671.638	3.187.550	„
Werkende fabrieken	5	4	8	„
Weekexport tot 21 Aug.	40.000	94.549	97.645	„
Totaal sedert 1 Jan. 1920	3.388.610	2.662.744	2.477.536	„
Uitvoer naar Engeland..	495.720	387.244	573.032	„
" " Frankrijk..	42.992	52.761	76.200	„
Totaal voorraad op 21 Aug.	335.000	898.426	598.956	„

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen				New York 96 pCt. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per Sept./Oct.	Amer. Granulated c.i.f. No. 1 Dec.	Mei	
25 Aug. '20	f —	Sh. 116/-	Sh. 77/-	Sh. 81/-	Sh. —	\$ cts. 12,04
18 „ '20	„ —	116/-	82/-	85/-	—	12,54
25 Aug. '19	„ —	64/9	51/-	51/-	—	7,28
25 Aug. '18	„ —	64/9	—	—	—	5,92
11 Juli '14	„ 11 ¹⁸ / ₃₂	18/-	—	—	—	3,26

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 18 Augustus 1920.

In de prijzen van Amerikaanse katoen is de laatste stijging weer verloren gegaan en de notering is nu ongeveer gelijk aan die van veertien dagen geleden. De ongunstige toestand in Europa en de kleine vraag van de industrie hebben nog al verkoopen in Amerika en later ook in Liverpool veroorzaakt, waardoor prijzen over het algemeen daalden, hoewel de laatste dagen de stemming iets vaster was. Egyptische katoen is onveranderd, loco katoen in Liverpool blijft hoog in prijs, doch voor latere levering gaat er slechts weinig om.

Amerikaansche garens worden verwaarloosd en prijzen zijn zeer onregelmatig. Er schijnt geen vraag voor directe behoefte te zijn en de toekomst is te onzeker om lang vooruit te koopen, hoewel men wel aanneemt, dat de vraag langzamerhand wel beter zal worden. Over het algemeen nemen koopers dus een afwachtende houding aan en hopen maar, dat de vrede tusschen Rusland en Polen spoedig gesloten wordt en hierdoor de politieke toestand wat minder verward zal worden.

De doekmarkt is ook nog niet beter. Wel zijn er voldoende aanvragen, speciaal van Indië, doch deze leiden in vele

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Dec.	Mais Sept.	Haver Sept.	Tarwe Sept.	Mais Sept.	Lijnzaad Sept.
28 Aug.'20	236 ^{3/4}	143 ^{7/8}	67 ^{1/4}	19,75 ³⁾	9,55	25,85
21 „ '20	233	142 ^{1/8}	66 ^{3/4}	19,30 ³⁾	9,50	26,—
28 Aug.'19	226	176	70	16,50 ⁴⁾	9,55 ⁴⁾	33,50 ⁴⁾
28 „ '18	226	154 ^{7/8}	70 ^{1/4}	10,95	5,95	26,40
28 „ '17	—	108 ¹⁾	53 ^{1/8}	15,75	8,20	21,90
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 ^{3/8} ¹⁾	36 ^{1/8} ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ per Febr. ⁴⁾ per Oct.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	30 Aug. 1920	23 Aug. 1920	30 Aug. 1919
Tarwe*	35,—	34,75	—
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	30,—	29,75	—
Mais (La Plata)	350,—	345,—	410,—
Gerst (48 lb. feeding) .. ²⁾	445,—	445,—	448,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ¹⁾	24,—	24,—	20,50
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ³⁾	230,—	217,50	305,—
Lijnzaad (La Plata) ⁴⁾	770,—	765,—	1010,—

¹⁾ p. 100 K.G. ²⁾ p. 2000 K.G. ³⁾ p. 1000 K.G. ⁴⁾ per 1960 K.G. * Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	23—28 Aug. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Ooreenk. t/daak 1919	23—28 Aug. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Ooreenk. t/daak 1919	1920	1919
Tarwe	3.828	312.167	291.160	4.900	100.421	50.958	412.588	342.118
Rogge	—	73.400	66.230	—	515	19.953	73.915	86.183
Boekweit	—	2.825	3.722	—	—	—	2.825	3.722
Mais	21.485	248.204	95.873	4.102	45.181	5.488	293.385	101.361
Gerst	2.309	24.688	133.577	—	918	62.315	25.606	195.892
Haver	210	20.618	152.113	—	—	7.333	20.618	159.446
Lijnzaad	600	27.956	41.062	306	10.104	12.919	38.060	53.981
Lijnkoek	—	29.771	37.012	—	1.406	200	31.177	37.212
Tarwemeel	—	19.575	192.243	—	—	37.435	19.575	229.678
Andere meelsoorten	207	9.990	148.767	—	100	10.708	10.090	159.475

gevallen nog niet tot zaken. De financieele en ook de politieke vooruitzichten zijn nog te onzeker, zoodat men dan ook over het algemeen niet meer koopt, dan men direct noodig heeft. Het zijn dan ook hoofdzakelijk kleine transacties voor spoedige levering, die nog afgesloten worden. De algemeene vraag is van weinig beteekenis.

11 Aug. 18 Aug.

11 Aug. 18 Aug.

Liverpoolnoteeringen. T.T. op Indië ... 1/10^{1/2} 1/10^{3/4}
 F.G.F. Sakellaridis 70,00 71,00 T.T. op Hongkong 4 1/4 4/3
 G.F. No. 1 Oomra 13,50 13,00 T.T. op Shanghai 5/10^{1/2} 5/10^{1/4}

Noteeringen voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).

	30 Aug. '20	23 Aug. '20	16 Aug. '20	29 Aug. '19	30 Aug. '18
New York voor Middling ..	32,25 c	32,50 c	36,50 c	32,05 c	36,50 c
New Orleans voor Middling	30,50 c	32,— c	34,50 c	31,25 c	33,25 c
Liverpool voor Middling	24,67 d	25,75 d	28,08 d	19,70 d ¹⁾	25,94 d

¹⁾ Noteering van 22 Augustus.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '19 tot 27 Aug. '20	Ooreenkomstige perioden	
		1918—19	1917—18
Ontvangsten Gulf-Havens..	96	132	138
Atlant. Havens	24	146	66
Uitvoer naar Gr. Brittannië	53	225	181
„ „ 't Vasteland.	76	258	231
„ „ Japan etc...			

Voorraden in duizendtallen	27 Aug. '20	29 Aug. '19	30 Aug. '18
Amerik. havens.....	699	894	808
Binnenland.....	750	627	602
New York	?	86	79
New Orleans	?	275	240
Liverpool	957	811	221

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

Exotische huiden: De markt blijft nog steeds zeer levendig en voor alle soorten worden nog de volle prijzen van de vorige week behaald. Men kan zeggen, dat de vraag op het oogenblik algemeen is. De huiden van goede kwaliteit, disponibel of voor spoedige levering, worden schaarscher; men kan ook waarnemen, dat er in de laatste

dagen minder partijen aangeboden worden, hetgeen waarschijnlijk voortspruit uit het feit, dat men te Buenos Aires moeilijkheden treft bij de verlanding tengevolge van de staking, waarvan het eind nog niet te zien is.

De Vereenigde Staten hebben gekocht: 10.000 Frigorificos La Blanca-ossen, 5000 Artigas-ossen, a \$ 54 oro per 100 K.G., f.o.b. Buenos Aires; 5000 Frigorificos Hall de Zarate, tegen de pariteit van 15% d. c.i.f. Antwerpen, inschepingsgewicht.

Men meldt uit Engeland den verkoop van: 500 Itaqui Saladero-ossen, per s.s. „Herschell”, slachting Mei 64/65 lbs. a 16^{3/4} d. c.i.f. Antwerpen, inschepingsgewicht, 2000 idem, a 14^{1/2} d. c.i.f. Liverpool, uitgelever gewicht, 1100 Barrere-Montevideo Matadero-ossen, op kade te Liverpool, hoofdzakelijk half haar a 15^{1/2} af kade Liverpool, herwogen.

De slachtingen in Juli zijn minder dan die van dezelfde maand in 1919; namelijk 177.000 in 1920 tegen 295.000 in 1919.

Droge Brazilië-huiden trekken speciaal de aandacht. Wij denken Ceara-huiden te kunnen koopen tegen 22/23 d. en Bolivia tegen 21^{1/4} d.

De verkoopers te Buenos Aires zijn williger dan de houders van de voorraden hier.

Scandinavie heeft gekocht: 3000 gezouten ossen Sal. Bovril Entrerios Santa Elena, onder zout 18 Mei; 3000 idem 28 Mei tegen 15^{3/4} d. per lb. c.i.f. Antwerpen, inschepingsgewicht.

Inlandsche huiden: zonder verandering. De veiling te Parijs verliep vast, met een kleine hausse, ofschoon slechts de Fransche looiers als koopers optraden.

Looistoffen: vast voor Quebracho, chopped Mimosa, divi-divi en Myrabolanen. Quebracho sluit met f 55 per 100 K.G.

28 Augustus 1920.

BANKA-TIN.

In Nederlandsch-Indië zijn in Juli 1920 verkocht 5.220 picols Gouvernements-Banka-tin. De opbrengst daarvan bedroeg ongeveer f 893.000,— (St.ct.)

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Ijzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
30 Aug. 1920..	nom.	94.15/-	273.5/-	36.10/-	40.-/-
23 „ 1920..	nom.	94.2/6	267.15/-	35.17/6	40.15/-
1 Sept. 1919..	nom.	100.15/-	275.10/-	24.17/6	39.15/-
2 Sept. 1918..	nom.	122.-/-	355.10/-	30.10/-	52.-/-
17 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
28 Aug. 1920	393.000	7.125	1.924.000	10.300	137/16
21 " 1920	349.000	7.125	1.904.000	10.800	139/16
14 " 1920	358.000	1)	1.742.000	11.200	1320/32
28 Aug. 1919	479.000	14.375	1.832.000	19.500	1411/32

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
28 Aug. 1920	59.000	470.000	264.000	1.671.000
28 Aug. 1919	48.000	385.000	149.000	889.000

1) Niet genoteerd.

KAPOK.

(Opgave van de Makelaars Gebrs. van der Vies, Amsterdam.)

Kapokstatistiek op 31 Aug. 1920.

Importeurs:	Voorr. Aanv.		Verk. Voorr.	
	1 Jan. 1920	tot 31 Aug.	tot 31 Aug.	op 31 Aug.
S. & W. Birnbaum.....	—	1788	562	1226
H. G. Th. Crone.....	1323	4856	5421	758
Edgar & Co.....	—	1935	1935	—
Van Eeghen & Co.	146	3918	3868	196
Van Heekeren & Co.	—	906	906	—
Hoving & Beer.....	80	400	280	200
Landbouw-Mij., Geboegan"	—	720	515	205
Mirandolle Vouite & Co. .	650	15.344	11.493	4501
S. L. van Nierop & Co. . .	—	2712	2615	97
W. Tengbergen & Co.....	—	1346	1346	—
Weise & Co.....	—	1674	389	1285
J. Zwaardemaker Hzn. . .	—	1426	1426	—
Order.....	—	7707	7201	506
	2199	44732	37957	8974

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

Veertiendaagsch overzicht.

Sinds het overzicht van 19 Augustus zijn eenige vrachten wat vaster geworden. Voornamelijk betreft dit de kolenvrachten van Amerika. Deze rijzing vindt hoofdzakelijk haar oorzaak in het terugtrekken van de booten van de American Shipping Board van deze markt en in den overvloed van steenkolen in Amerika, nadat aan de dringende behoefte van het Lake-district en New England is voldaan. Niettegenstaande het in deze vaart brengen van ex-Duitsche stoomschepen, zijn de vrachten aanzienlijk gestegen en kunnen althans voor het oogenblik op het hooge niveau gehandhaafd blijven. Naar Rotterdam kan \$ 12.50 worden bedongen, naar Denemarken \$ 14.—, La Plata \$ 12.—, West-Italië \$ 14.50, \$ 18.—, naar West-Italië is echter pas de minimumvracht waarop de American Shipping Board zegt loonend te kunnen varen, hetgeen veelzeggend is met het oog op de concurrentie van de Amerikaansche vloot. De rijzing welke heeft plaats gevonden is meer dan men had kunnen hopen.

Het feit, dat kolen thans grootendeels uit de Ver. Staten, Zuid-Afrika en Australië moeten worden gehaald, is voor de reeders zeer gelukkig, daar er buiten dit weinig groote markten zijn. Indien zooals vroeger Engeland de leverancier van steenkolen was en de reisduur dus veel korter, zou de groote aanbouw van schepen nog veel meer aan het licht komen.

De overige vrachten van Noord-Amerika zijn op hetzelfde niveau ongeveer gebleven, waaruit valt af te leiden, dat de rijzing met oorzaken, de steenkolen betreffende, verband houdt.

De graanvrachten bleven dan ook ongeveer op dezelfde hoogte nl. 11/- van Montreal/Northern Range naar U.K./Continent. De graanvrachten van de Gulf/U.K. bleven ook gelijk nl. 12/- met echter 13/- voor October belading. In Canadian deals is geen verandering; de vracht blijft om en bij de 170/-.

De La Plata-markt hangt grootendeels samen met de

maismarkt. De vrachten bleven sterk fluctueeren. 19 Augustus werd 82/6 afgedaan van Rosario/U.K. met 10/- lager van down-river voor mais, met range U.K./Continent. De laatste dagen vooral was de toon vaster en heden 30 Augustus werd bevracht tot 90/- van up river naar picked ports U.K./Continent.

Deze vrachten zijn zelfs weinig of niet loonend als men met dure kolen in ballast naar de La Plata moet gaan. Bovendien loopt men dan nog de kans, dat er plotseling absoluut geen belangstelling voor deze markt wordt getoond. Vele reeders in Engeland trachten echter hun schepen van Engeland weg te krijgen met het oog op de dreigende staking in de mijnen. Hoogstwaarschijnlijk brengt een eventuele staking wel hooger vrachten, doch de reeders zullen het groote risico loopen, dat hunne booten stül komen te liggen door gebrek aan bunkers, ook op de bunkerstations.

De vracht on deadweight van Bombay/Karachi is wel iets hooger nl. 60/- naar 66 1/3 naar twee havens.

De vrachten van de Middellandsche Zee en ertshavens zijn lager dan ooit en het is dan ook niet meer loonend schepen naar deze havens te dirigeren. Vanaf den Donau naar hier zijn de vrachten ook weer lager nl. 50/- U.K./Continent, Havre-Bremen met 15/- lager voor bijlading Sulina Roads, Constanza of Varna, met optie 45/- West-Italië of Algiers. De toestanden aan den Donau zijn nog slecht — tal van akens met graan liggen door het groote gebrek aan sleepbooten te wachten. Bijlading in Constanza schijnt tamelijk vlot te gaan.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
23/28 Aug. 1920	—	—	—	—	85/-	85/-
16/21 " 1920	—	—	11/-	11/-	85/-	85/-
25/30 Aug. 1919	—	—	f 90 1)	8/6	210/-	190/-
26/31 Aug. 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genoa	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Gothenburg
23/28 Aug. 1920	—	25/-	27/6	—	—	Kr. 30
16/21 " 1920	—	27/6	27/6	—	—	—
25/30 Aug. 1919 2)	54/-	47/6	46/9	48/-	f 10.—	Kr. 30
26/31 Aug. 1918	69/-	101/3	200/-	120/-	—	" 205
Juli 1914	fr. 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chitt West Europa (salpeter)
	23/28 Aug. 1920	60/-	—	—
16/21 " 1920	60/-	115/-	—	100/-
25/30 Aug. 1919	140/-	215/-	—	—
26/31 Aug. 1918	275/-	500/-	—	190/-
Juli 1914.....	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Per ton stukgoed. 2) Voor Britsche schepen.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Verschenen:

Bedrijfsleven en de strijd tegen de Armoede in Nederland

door Dr. CH. A. VAN MANEN.

Prijs ingenaaid f 3.— Gebonden f 4.75.

Voor leden der Vereeniging en geabonneerden op het Weekblad wordt dit werk beschikbaar gesteld tegen den prijs van f 2,50 ingenaaid en f 4,— gebonden.

Bestellingen richt men tot het Secretariaat van het Instituut, Pieter de Hooghweg 122, onder gelijktijdige remise per postwissel of op postcheque en girorekening No. 8408, Rotterdam.